ԺԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5500 27 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 11 ՄԱՐՏ 1904 ՈՒՐԲԱԹ 23 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1321 ԺԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5500

درعليه غلطه‌ده «آره‌والق» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԻԹԱ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK",
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Ծերակամ Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄՆԵՐԸ

Որչա՜փ գոհացուցիչ է տեսնել թէ գրեթէ ամէն թաղ իր Աղքատախնամը ունի, այնչափ ցաւալի է գիտել որ գրեթէ միշտ, հրապարակի վրայ Աղքատախնամի վէճ մը կայ, երբեմն այս երբեմն այն թաղին մէջ, եւ շարունակաբար։

Այս վէճերուն բո՛ւն նշանակութիւնն ալ ուրիշ բան չէ ընդհանրապէս, բայց թէ հաշուական խնդրէն ծագում առած անհամաձայնութիւն, այսինքն պարզ խօսելով, դրամական զեղծում, որուն ամենէն աւելի հիանալի օրինակը տուաւ Սամաթիոյ Աղքատախնամին մէկ անդամը։ Ատիկա 40 ոսկիի կլոր գումար մը գրպանած էր, եւ որուն մայրը բարեպաշտաբար վճարեց նոյն գումարը, չուզելով որ իր զաւկին անամօթ մէկ արարքէն թաղին աղքատները տուժեն։ Հապա եթէ մայրը չվճարէր, ի՞նչ պիտի ըլլար 40 ոսկին, ո՞վ պիտի հատուցանէր։ Ամենայն հաւանականութեամբ, մայրն ալ չպիտի յօժարէր այդ հատուցումն ընել, եթէ զեղծանող որդին ճարպիկութիւն ունենար հաշիւներն այնպէս կնճռոտելու, թերթերէն մէկ կամ երկուքը իրեն այնպէս մը կապելու, որ թեր ու դէմ բանակներ մը բացուէր տեղն մը եւ հասարակութիւնը չկարենար որոշակի գիտնալ իրօք զեղծում մը եղա՞ծ էր թէ ոչ, եւ կամ եթէ եղած էր, ո՞վ էր պատասխանատուն։

Շատ մը զեղծանող անհատներ կամ մարմիններ այս կերպով է որ խնդիր մը կամ հաշուի մը մէջէն ելլել կը յաջողին կամ կը փորձեն, որով իւրացուցած դրամին տուժելէ կ'ազատին։ Սամաթիոյ Աղքատախնամին զեղծ անդամը գոնէ այս նենգութիւնն ալ չգործեց, — թէեւ զինքը չճանչնալնուս համար իր կարողութեանը վրայ գաղափար չունինք — եւ 40 ոսկի կերած ըլլալն այնպէս ակներեւ թողուց որ մայրն ստիպուեցաւ, կամ բարեհաճեցաւ վճարել։ Ըսել է որ Աղքատախնամի Սնտուկին չէր որ վնաս տուաւ այդ ներհալի որդին, այլ իր բարեպաշտ մօր քսակին. գէթ մեղմացուցիչ պարագայ մըն է աս այդ զեղծանող որդւոյն համար։

Եւ սակայն, ժողովուրդը, որուն դիմում կ'ըլլայ Աղքատախնամներուն համար, երբ կը տեսնէ, կը լսէ, կ'իմանայ եւ կը կարդայ այս անխիղճ նենգութիւնները աղքատաց վերաբերեալ դրամներուն դէմ, ի՛նչ գաղափար ու զգացում կ'ունենայ, գիտե՞ն արդեօք այդ զեղծում գործողները, կ'ըմբռնե՞ն թէ ինչ գէշ տպաւորութիւն կը թողու իրենց արարքը։ Գոնէ չե՞ն խնայեր նուիրատու ժողովուրդին առատաձեռնութեանը, զոր կը սառեցնեն իրենց այս ընթացքով ու կը գայթակղեցնեն։ Այսուհետեւ ո՞վ երես կ'ունենայ ալ եւս դիմում ընելու ժողովուրդին գթասրտութեանը. ո՞չ աւելի կասկածով կը վերաբերուի անիկա ամէն դիմողի հանդէպ, քանի որ այսպիսի փափուկ խնդիրներու մէջ մէկ զեղծ օրինակն իսկ բաւական է ընդհանուր կասկած ներշնչելու։

Եւ դժբաղդութիւնը հոն է որ օրինակները մէկէ աւելի են, զի ինչպէս ըսինք, գրեթէ ամէն թաղի մէջ Աղքատախնամի խնդիրներ կամ վէճեր կան։ Տեղ մը հաշուական անկանոնութիւն, տեղ մը համարատուութեան պակասութիւն, ուրիշ տեղ մը Տնօրէն Խորհուրդի անդամներու կողմնակցութեան ապօրինութիւն, հոս ատենապետի ու ատենադպրի աթոռներուն համար կռիւ, հոն գանձապետի ու հաշուեքննի պայքար, վերջապէս գրեթէ ամէն տեղ մէյ մէկ վէճ, մէյ մէկ պայքար։ Եւ այդ ամէնը կը դառնան աղքատին ու կարօտեալին նուիրուած դրամներուն շուրջը։ Ասկէ աւելի ողբալի ու միանգամայն պժգալի երեւոյթ կրնա՞յ ըլլալ։ Խնդրեմ դուք ըսէք։

Ի՛նչ խիղճ ու զգացում ունենալու է մարդ, Աղքատախնամ մարմին մը այս աստիճան նիւթ դարձնել ուզելու համար իր շահասիրական կամ եսասիրական կիրքերուն։ Միթէ ուրիշ միջոց կը պակսի՞ այդ կիրքը յագեցնելու համար, որ Աղքատախնամներու շուրջ յագուրդ տալ կը ջանան անոնց։ Կա՞մ միթէ աւելի նուիրական դրամ քան այն՝ որ յատկացած է որբին ու այրիին, տնանկին ու աղքատին, տկարին եւ հիւանդին։ Սրբապղծութեան ամենէն սոսկալի ոճիրէն աւելի զազիր չէ՞ միթէ այս տեսակ շահասիրութիւն մը, կամ եսասիրութիւն մը։

Սակայն, մեր բարքերը այնքան վատթարացած են որ ահա մինչեւ իսկ այս աստիճան զեղծումներ կրնան եղեր գործուիլ։

Այլ գիտէ՞ք պատճառն ինչ է.— Պատճառը աս է որ Պատրիարքարանը պատիժ չի տար անոնց. մինչեւ այսօր չլսեցինք թէ այսինչ կամ այնինչ զեղծ աղքատախնամի անդամը երբ անհերքելի կերպով հաստատուեր է իր զեղծումը, Պատրիարքարանի խստութեան ենթարկուած ըլլայ, պաշտօնապէս դատապարտուած ըլլայ։ Ընդհակառակը, անցուկը մոռցուկ կ'ըլլայ, եւ ժամանակ մը նոյնիսկ իր պաշտօնին ու դիրքին մէջ կը վերահաստատուի անդամ։ Այս կերպով զեղծմանց առաջքը հարկաւ չառնուիր։

ՑՈՒՍԱԿ

ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ ՆՈՒԱԳԱԾՈՒՆ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Գարնան առաջին օրերուն մէջ մինչ երկինքի քուլայթ մորթին վրայ վտիտակայի փաթաթուքներ չէին երեւեր ու ծղրիթները կը ճռային խնդագին, սովորութիւն էր ըրեր շրջագայելու, վերընձիւղ բուսականութեան թարմ բուրումնաւէտումը ու բնութեան զարթօնքին առթած հեշտանքը ըմբոշխնելու համար։ Հեռուի կապոյտ լեռներու մէջ կծկուած, ամքած տեղ տեղ ձիւն բերքը կը պսպղար։

Գերեզմանոցը քաղաքին էն օտարոտ մէկ տեղն է. յաճախ հոն կ'երթայի ու շատ անգամ կը լսէի ուտի մը բամբ ու հակաբամբ խաղերու դաշնակաւոր ծանուցումը, վարպետ նուագածուի մը մատներովը չինուած արաբական աւիւնոտ եղանակ'ներ։ Ու հեռուէն նշմարեցի մարդ մը որ նորաշէն կոթողի մը տակ նստած ութը գիրկը, գերագոյն զգացուած կը նուագէր, եւ երբ ո եւ է մէկին մօտենալը տեսնէր, յանկարծ կ'ընդհատէր նուագածութիւնը։

Օր մը հետաքրքրուեցայ եւ շատ մը թախանձանքներէ յետոյ, հետեւեալը պատմեց ինծի.—

Ո՛ւֆ, ինչ հմայքաւ սարսռանքներու օծութիւնը կը քսէր հոգիիս իր անմեկնելի նայուածքին շողանքը։ Տղմին մէջ թաթխուած ադամանդ մըն էր զոր հանեցի, ձեռքերուս մէջ շփշփելով մաքրեցի, արցունքովս լուացի ու հիմա իր պսպղանքին կը շլմորին արուեստագէտներն անգամ։

Իմ աչքերս ալ, աւա՜ղ կը վիրաւորուին իր փայլփլանքէն. ճերմակները աչք կ'առնեն ու տեսողութիւնը կը վիրաւորե՛ն։

Մեր ընկերներէն ո՛չ մէկը ուզած էր աչք դարձնել այս անշուք մանուշակին վրայ, որ ցախերու, փուշերու ցանքին ու պտերներու լայնչի շղթներուն, սաղարթներուն տակ թաքչած էր։ Պրպտուն աչքերս իր անոյշ մորթին թաւիշ փափկութիւնը զգացին ու ազատեցի զինքը։

Սիրուած ըլլալուն գիտակցութիւնը իր գեղեցկութիւնը գեղերինեց, ներսը բունկող արբշռանքի, խնծիղի հուրքը խայծեր դրաւ իր նայուածքին մէջ, որոնց՝ է՜ կայծեռեցայ։ Տարբեր շողանքներ վրթկող նետեր մաղել սկսեցին իր աչքերը, ու ինք եղաւ այն կիսաստուածը՝ որուն քրմապետը եղայ տարիներ։

Արուեստս ծանօթացուց զան ինծի։ Ա. կողմի բնակարանի մը խաւարչին ու գէշ անշքութեանը մէջ կորսուած էր, երբ լուսանկարը առնելու հրաւիրուեցայ։

Իր գեղուղէշ հասակը, անշպար ու անմնտոյ այտերուն միապաղաղ աղորկութիւնը ու ծարիրածիր ականողքները շուրջ պատող թարթիչներուն երկայնութենէն պ'ամակուելով ծորացող հուր ճառագայթները գգլխեցին զիս ու ինք եղաւ այն ըղձանուշ կիսաստուածը՝ որուն կարօտէն կը բաւհրէր սիրտս ու միտքս երազիս մէջ տեսած ըլլալ կը կարծէի։ Արուեստս իրաւունք կու տար ինծի որ իրեն poseներ առնեմ, գլխաշուքը կանոնաւորեմ, կոճակները կոճկեմ, փոթերը, ծալքերը շտկեմ։ Այդ օրէն սիրոյ ընձիւղումը ծայր տուաւ։ Ամէն անգամ զինքը տեսնալուս սարսռանք մը կը սրսփացնէր էութիւնս համակ ու իր մարմինէն պատահական անմիջական հպում մը իս կը խելքէր պարզապէս։ Ալ իր կեանքին կապող մէկ օղակը եղայ. քրքջերը իմ լրացուցածիս պէս՝ իր քով կը փաթթուէր. իր ծունկերուն վրայ կը հանգչեցնէի գլուխս. ամբողջ մազերուն շղթանակաձայն հիւսկէնները կը քաշէին երեսիս, երբ իր դողդոջ ձայնով բան մը փսփսալ ուզէր ականջիս։ Յոլ ձեռքերը իմիններուս մէջ կ'առնէի. մատները ճղուարուած տեղերուն փափկութիւնները կը շփշփէի. ու կ'ուզէի այսպէս յաւէտ փառուիլ իր առջեւը յաւիտեան։ Հաշիշի գինովցնող բուրումնաւէտում մը կը ծորէր իր էութենէն ու իր քով կը մոռնայի ինքզինքս։

Օր մըն ալ հիւանդ ինկաւ ան, երազանքի'ս դիցուհին։ Տաք քրտինք մը կը խառնէր զինքը ու սոսկալի' նողայի մը մէջ կը տուայտէր։ Սնարին քով նստայ. գիշերը ցերեկին խառնած հսկեցի. ճշմարիտ հիւանդապահը եղայ ու բժշկութենէ ունեցած փառքի ծանօթութիւններս կիրարկեցի. առողջացաւ վերջապէս, բայց աւա՜ղ, ծաղիկի պոկունքներ փափկենի'ս պեղեցին իր փղոսկր այտին վրայ։ Տաքութենէ փոթփոթած մամէ արձանիկներու դէմքը առաւ. մեկոնափայլ վարսերուն մէջ վուշի թելեր պսպղացին։ Մազերը խուզելու առթին լացի՛։ Ծաղիկը իր աւերը թողուցա՜ծ էր։

Հրապուրանքը սասկ միսին մէջ չէր սակայն, իր աչքերը, ա՜հ այդ մրայօն, սեւածիր ու թարթիչավառ աչուկներուն կենդանի փայլփլանքը չնսեմացա՛ւ, չնսեմացա՛ւ իր այն հրապուրանքը, որ, հոգիս իրեն'ն կղզեր էր։ Ու ես շարունակեցի սիրել զինքը առջի' թափով։

Երկու սիրանմայ տարիներու երազային գինովութիւններէ յետոյ, օր մը դարձեալ հիւանդ ինկաւ ան։ Հոգիիս աչքերը սկսան թաղուիլ։ Տենդը իր հուրքը տաղուելցո՞ւց օրէ օր, մինչեւ որ խեղդե'ց զինքը։ Այդ մահացու օրուընէ սկսելով ձգած եմ ամէ'ն բան, լուսանկարչութիւն եւայլն, ու մէկ բաղձա՛նք միայն ունիմ։ Ամէ'ն օր գալ սիրականիս շիրիմին վրայ ողբալ եղանակներ՝ արցունքով տարինե՛րով օրօրած եմ իր կոյս հոգին։ Ալ ուրիշ հաճոյք գոյութիւն չունի՛ ինծի համար։ Ու ես եղայ «Գերեզմանի՛ն նուագածուն» ու պիտի ըլլամ ալ յաւիտեան, մինչեւ որ իմ ալ ախնդանոտ կեանքս երթայ միանալ իրենի'ն հետ։ Բաւքը՛ նուագածութիւն, տխատանքո՛վ ակադձուն. բուրդ տապանէն վրայ փռուած մոռացօնքի յամա՛յը ժամեր մաղելով իր գերեզմանին քով։

Կ. Ա. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՄԸ ՄԱՀԸ

Ամսոյս 11ին Երզնկա կորուստ մը ունեցաւ յանձին Տ. Թովմաս Աւագ քհնյ. Տէր Թովմասեանի, 70 տարեկան հասակին մէջ։ Մանկութենէ, ի հօրէ որբ մնացած աղքատիկն Յովհաննէս իր աշխատասիրութեան եւ հաստատակամութեան շնորհիւ, յաջողած էր առեւտրական հրապարակի վրայ համեստ դիրք մը ձեռք բերել։

Հանգուցեալին աշխարհական կեանքի գլխաւոր փուլերը կը ներկայացնեն. երիտասարդութեանը քաղաքիս Արամեան վարժարանի Հոգաբարձութեան եւ Ս. Սարգսի Թաղ. Խորհուրդի անդամակցութեան ատեն կատարած կարեւոր գործերը, նոյնպէս 1879ին բացուած վարժարանի հիմնադիրներէն մէկը հանդիսանալը։

Իր [illegible] Ս. Սարգիս եկեղեցիի թաղին ժողովրդեան բաղձանաց համեմատ, 22 տարի առաջ Շապին-Գարահիսարի Առաջնորդ Աբրահամ Պիլպիլեան եպիսկոպոսէն քահանայ կը ձեռնադրուի Տ. Թովմաս անուամբ։ Իբրեւ լուրջ եկեղեցական, կարեւոր դէմք մը կը ներկայանէր, եւ վերջին տասնեակ տարիներուն մէջ Աւագերիցութեան բարձրացած էր. գրեթէ յաճախ Կրօն. Ժողովի անդամակցած եւ անգամ մըն ալ ատեն. Փոխանորդի պաշտօնը վարած էր։ Վիճակիս նախկին առաջնորդ Դանիէլ Ծ. Վ.էն գնահատուելով, երկու տարի առաջ, [illegible] վարդապետը Կ. Պոլսէն վերադարձին, ծաղկեայ փիլոնի կրելու արտօնութիւնը բերած էր Ազգ. Պատրիարքարանէն։

Հանգուցեալը 23 օր սաստիկ կողացաւէ տառապելով՝ զգայազիրկ վիճակի մը մէջ, ամսոյս 11ին երեկոյեան դէմ հոգին աւանդեց, եւ հանդիսաւոր թափորով եկեղեցի տարուեցաւ։ Յաջորդ օրը Վիճակիս Առաջ. Փոխանորդ Տ. Արտաւազդ Վրդ. Գալէնտէրեան, շրջապատեալ եկեղեցական եւ դպրաց դասէն, Օծման կարգը կատարելէ յետոյ, գեղեցիկ դամբանական մը խօսեցաւ, բնաբան առնելով Սաղմոսերգուին աս խօսքը. «Երանեալ է այր որ եդ զյոյս իւր ի Տէր»։ Դժբաղդաբար գտնուող հետաքրքիր եւ սգակիր բազմութեան հանած աղմուկին պատճառաւ, սեղանին խիստ մօտ գտնուողները միայն կրցան բան մը լսել եւ հասկնալ, աղմուկ մը, իրարանցում մը՝ զոր արգիլելու համար քարոզիչ Ս. Հօր ջանքերն ալ չօգնեցին։

Տ. Թովմաս Աւագ քհնյ., հակառակ երկնաւոր վարդապետին՝ Յիսուսի պատուէրին թէ «գանձեցէ՛ք ձեզ գանձս յերկինս», ինքը աշխարհի մէջ դիզած ըլլալով իր գանձը, իր ծանօթ արծաթսիրութեամբը, ի կենդանութեան կտակ թողած չըլլալով, իր որդիքը սակայն գիտցան իրենց սիրեցեալ հօր յիշատակին համար հետեւեալ նուիրատուութիւնները ընել։ Քաղաքիս Ս. Երրորդութիւն, Ս. Նշան եւ Ս. Փրկիչ եկեղեցիներուն 200 ականէն 600 ղրշ., Ս. Սարգիս եկեղեցիի 500 ղրշ. Քրիստինեան աղջկանց վարժարանի եւ աղքատաց ի նպաստ 200 ականէն 400, իսկ Ս. Սարգիս Թաղի Արամեան վարժարանի Նորոգութեան համար՝ 1000 ղրշ.. ընդամէնը 2500 ղրշ.։

Յետոյ դագաղը, դարձեալ հանդիսաւոր թափորով, առաջնորդուեցաւ եկեղեցիին բակը, ուր արդէն հանգուցեալին ի կենդանութեան ըրած խնդրանքին համաձայն, պեղուած էր գերեզմա՛նը, բայց այն պահուն երբ մարմինը դագաղէն հանուելով գերեզմանը կը դրուէր, քայլ մը հեռու գտնուող մեծածաւալ երկճիւղ թթենին, իր վրայ կրած մարդոց ծանրութեան չկրնալով տոկալ՝ ճիւղերէն մեծը տեղի տուաւ, մեծադղորդ տապալելով գերեզմանին վրայ։ Բնականաբար իր վրայ ճնշող ծանրութիւնն ալ միասին վար թափեցաւ. դիւրին է այլեւս գուշակել խուռն բազմութեան բարձած ժխոր աղմուկը ու աղիողորմ վայնասունները։

Բարեբաղդաբար, եղած ենթադրութեանց հակառակ, մեր Տէր պապան միայնակ ու ամենայն հանգստութեամբ կրցաւ վայելել իրեն համար յատկապէս փորուած լայնախոր գերեզմանը առանց ընկերի։

Ա. Փ.

ՊՈԼՍԷՆ ՕՎԱՃԸԳ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բ.

Եղանակը ձմեռ ըլլալուն, Օվաճըգի ճամբաները անանցանելի ըլլալու աստիճան գէշ էին։ Քանի մը Օվաճըգցիներու կարծիքը հասկնալ կ'ուզենք այս մասին։ Անոնք ալ կը հաստատեն կառքով մինչեւ Օվաճըգ ճամբորդելու անկարելիութիւնը. միեւնոյն ատեն խորհուրդ տալով որ Պարտիզակի նաւահանգիստը ելլենք ու անկէ կառքով երթանք։ Բարաքին մօտ ճաշարանէ մը քիչ մը բան կ'ուտենք ու ճամբայ կ'ելլենք նաւակով ժամը 4ին։ Հաճելի ու տաքուկ օդով մը կը մեկնի մեր նաւակը Իզմիտի առջեւէն ու ամբողջ 1ու կէս ժամ ծովու մաքուր տեսարանը ու օդը ծծելէ յետոյ, կը հասնինք Սէօյմէն, որ Պարտիզակի նաւահանգիստն է։ Ջրապաններու ու բեռնակիրներու բազմութիւն մը կը դիզուի մեր նաւակին շուրջը ու մէջինները յափշտակելով կը թռցունեն ցամաք։ Ամէնքն ալ հայ են, Պարտիզակցի, որ կը դիմաւորեն մեզ։ Երբ կ'առաջարկենք կառքով Օվաճըգ երթալ, իրարու երես կը նային ու իրենց դէմքի զուարթութիւնը կ'անհետանայ։ Հասկնալ կ'ուզենք պատճառը. հոս ալ կը պատասխանուի թէ կառք չի կրնար երթալ մինչեւ Օվաճըգ, ճամբաներու անմաքրութեան համար։ Իրենց ուզածէն աւելի վճարելու պատրաստակամութիւն ցոյց կու տանք, դարձեալ մերժում։ Իրաւունք ունէին կառապանները, որոնց թիւը երկուքէն աւելին չէր անցներ. երկուքին կառքերն ալ, թափթփելու վիճակի մէջ, ինչպէս կրնային երթալ մինչեւ Օվաճըգ։ Վերջապէս ստիպուեցանք որոշում տալ ձիով երթալու։ Կէս ժամ յետոյ կապուած էին մեր պայուսակները ձիերուն վրայ ու մենք ճամբայ ելած։

Սէօյմէնէն կը մեկնինք ու կը մտնենք ծովեզրի ճախճախուտ արտերուն մէջ՝ որոնք ձմեռ ատեն ընդհանրապէս անանցանելի կ'ըլլան ճամբորդներու համար։ Վաճառականը ու իր Տիկինը ինծմէ աւելի սրբատեղ կը քշեն, բայց բարեբաղդաբար առանց վտանգի, մէկ ժամէն հազիւ կը կարենանք կտրել ու հասնիլ Պօլ իւ. կէլէ, որ Օվաճըգի նաւահանգիստն է. հոս գրեթէ բոլորովին ամայի է ձմեռ ատեն։ Բաւական մեծկակ ածուխի մթերանոցէ մը զատ ուրիշ շէնքեր չես տեսներ. գտնուած այս միակ շէնքն ալ փլփլկած վիճակ մը ունի։ Մեր կարծիքով, ալ ասկէ վեր մինչեւ Օվաճըգ աւելի հանգիստ պիտի կարենայինք ճամբորդել, բայց հակառակ ատոր, հետզհետէ կը ստիպուէինք անհամոյ ճամբաներ մտնել, հետեւելով մեր ձիապանին առաջնորդութեան։ Այն ատեն ձիապանին զգացուցինք թէ Օվաճըգի ճամբան չէր գիտեր, եւ իրաւ ալ այնպէս էր, ինչպէս խոստովանեցաւ յետոյ։ Վերջապէս այսպիսի սխալ գնացքով մը հազիւ կը կրցանք մէկ ժամէն հասնիլ Օվաճըգի ագարակները ու այն ատեն կը հանգստանայ սրտերնիս։ Մեր անցած բոլոր ճամբաներուն վրայ գրեթէ բան մը չկայ հետաքրքրական, քանի որ եղանակը ձմեռ է ու ամէն կողմ կանանչութենէ զրկուած. Շատ մը տեղեր առուակներ կը վազեն ու տեղ տեղ ալ հաւաքուելով, լայննալով կը ձեւացնեն մորամուտներ ու ճախճախուտներ, որոնց մէջէն ճամբորդ մը սրտադողելով կ'անցնի։ Մէկ քանի խորխորատ լեռներէ բաղկացած ագարակներուն մէջէն կ'անցնինք հետզհետէ, առանց սակայն մարդ նշմարելու. ամայի ագարակները, ամայի նաեւ լեռները, ու մենք կը յառաջանանք։

Հետզհետէ կը թողունք դաշտերը ու կը բարձրանանք լեռներուն վրայ, ուրկէ հեռուէն կ'երեւի Օվաճըգ։ Կը հասնինք վերջապէս Օվաճըգի ճակատը. յետադարձ ակնարկ մը կը նետենք դէպ ի վար, Իզմիտի ծոցին վրայ՝ ուրկէ քիչ առաջ անցած էինք։ Կը զմայլինք բարձրէն դիտուած այս տեսարանին վրայ. վայրկենապէս բանաստեղծ ըլլալու մարմաջ մը կը զգանք մեր մէջ, կարենալ նկարագրելու համար մեր աչքին առջեւ պարզուած այս հիանալի տեսարանը։ Ափսո՛ս որ ենք, կը մտածենք ձիերէն վար իջնել ու պայուսակներուն զինել. բայց կը խորհինք թէ գիւղը մօտեցած է. պէտք է ժամ առաջ գիւղ հասնինք։ Հեռուէն քանի մը գիւղացիներ կը նշմարուին, որոնց հետ քիչ մը յետոյ ճակատ ճակատի պիտի գանք. գիւղացի երկրագործներ են, հետզհետէ կը մօտենան «բարեւ ձեզ աղա՛ներ, բարի եկաք» կ'ըսեն մեզի ու կ'անցնին։ Վաճառական բարեկամս հաճոյք մը կը զգայ, ու կը հարցնէ թէ այդ մարդիկը ի՞նչ գիտէին որ մենք հայ էինք. կը պատասխանեմ թէ հայաբնակ գիւղերը այս կողմը իրարու շատ մօտիկ ըլլալուն, ինչպէս Պարտիզակ, Տէօնկէլ, Օվաճըգ, Արսլանպէկ գիւղացիները հայ ըլլալնիս հասկցած էին։ Իրենց համար նուիրական պարտականութեան մը համեմատ, ծանօթի ու անծանօթի բարեւ կու տան։

Անցնելով այգիներու եւ ընդարձակ պարտէզներու երկայնքէն, կը մտնենք Օվաճըգին. դեռ շատ մը գիւղացիներու բարեւը կ'ընդունինք, ու վերջապէս կը հասնինք գիւղին գերեզմանատունը։

Հոս կը տեսնուի ամենէն առաջ փառաւոր շիրիմ մը՝ Զաքարեաններու գերդաստանին յատուկ. ասիկա երկաթներով շրջափակուած բարձր դիրքով ու մասնաւոր խնամքով պատրաստուած գերեզման մըն է։ Բայց թողուած ուրիշ տասնէ աւելի շիրիմներ կը տեսնուին գերեզմանատան մէջ, ասդին անդին տարածուած, որոնցմէ մէկ քանին փուշերու տակէն հազիւ կը մատնեն իրենց գոյութիւնը։

Կը յառաջանանք գերեզմանատան երկայնքէն ու կը տեսնենք գերեզմանապանը, որ շիրիմ մը նորոգելու զբաղած էր, ու միեւնոյն ժամանակ կը նշմարենք շատ մը նոր գերեզմաններ։ Հասկնալ կ'ուզենք թէ ատոնք ամէնքն ալ նո՞ր մեռած են. գերեզմանապանը կը պատասխանէ թէ հին մեռելներ են, բայց իրենց տէրերուն կողմէ խնամել կը սրբուին։ Կ'անցնինք վերջապէս գերեզմանատունն ալ թողլով, ու կը մտնենք ճիւղին ճամբուն մէջ, ուրկէ կարելի է գիւղ մտնել։ [illegible] աղբիւրին առջեւ կ'երեւին գիւղացի պառաւ կիներ, որոնք առանց ցուրտը ու աղբիւրին քիչ մը հեռաւորութիւնը նկատի առնելու, մէյ մէկ սափոր դրած իրենց հակափորին վրայ, եկած են ջուր առնելու։

Օվաճըգ ամենէն առաջ ունեցած է վարի աղբիւր ըսուածը. տարիներու ընթացքին մէջ ունեցած է նաեւ մեծ աղբիւրը՝ որ շատ պատուական ջուր մը ունի, բայց այսօր Օվաճըգի մէջ կան ուրիշ քանի մը աղբիւրներ ալ՝ որոնց ջուրը գիւղ եկած է միայն Իզմիտի Առաջնորդ Սրբազանին ջանքերով ու գիւղացիներու

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (31)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Գ.

ՀԱՆՐԻ ԿԻՒՅՕՆ

Խօլ, անկարգ, անլուր կերպով յանդուգն արշաւ մը սկսաւ Մուէք, այնպէս որ ճամբուն վրայ հանդիպող նաւերու մէջ գտնուողները կը կարծէին թէ Հանրի ու իր նաւազները խենթեցած էին վախերնուն։ Զբօսանաւը կը թաւալէր կոհակներուն մէջէն, սաստսսելով անոնց վրայէն, առանց կայմերը տապալելու։ Ընդհակառակը, գերագոյն խրոխտանքով մը, ամբողջ առագաստները պարզած, նաւը կը յառաջանար. հովը ի զուր կռուեցաւ յանդուգն Մուէքի այս ժպրհութեան դէմ։

Մուէք կանգ չէր առներ ալ եւս։ Իր անուանը կ'արդարացնէր ու փոթորիկին մէջէն կը սուրար։ Ճշմարտութիւնը աս էր որ [illegible] ձգեց հոն։ Իր կայմերը վնասուեցան։ Նաւուն առաջի կողմը շատ ծեծուեցաւ կոհակներու բախումէն։ Բայց, առաջին անգամ, հովը պարտուած զգաց ինքզինքը. Սիկիլիա կը հասնէր նաւը, սուրալով կապոյտ ու հանդարտիկ ափունքին վրայէն, որ կը տարածուէր դէպի հիւսիս։

—Հիմա որ ա՛լ եւս պէտք չունինք հովին, հարկ է որ շոգիին դիմենք, ըսաւ Հանրի զուարթ շեշտով մը։

Կրակները վառեցին, կարելի եղածին չափ շուտ հասնելու համար Սէյնի նաւարանները, որպէս զի հոն կատարել տան եղած ստիպողական նորոգութիւնները։

Մինչեւ ապրիլի առաջին օրերը տեւեցին այդ նորոգութիւնները, այնպէս որ գիշերահաւասարը անցաւ իր մթնոլորտային բուռն անակնկալներով, առանց Մուէք նեղուելու անոնցմէ։

Կիւյօն օգտուեցաւ այս առիթէն, երթալ տեսնելու համար Բօրիքայի մէջ ունեցած հողային կալուածները։ Իր հետ տարաւ Արմանը. այս պտոյտը պատճառ եղաւ որ երիտասարդ մեքենավարը գտնէ իր տիրոջ բովանդակ վստահութիւնը։ Արդարեւ, ոչ մէկ ատեն Հանրի այնքան բարեկամական ու սիրալիր վարմունք մը ունեցած էր իրեն հետ։ Այսպէս, ինքզինքը մեղադրելով հանդէպ Հանրիի նկատմամբ ունեցած կասկածներուն համար, Արման հետեւցուց թէ Կիւյօն ցաւալի տագնապ մը անցուցած էր,

Ու այս ճամբորդութիւնը, չարագուշակ կերպով սկսուած, բարեբաստիկ վերջաւորութիւն մը ունեցաւ, նոյն իսկ Մարի-Ժաննի նշանածին բաղձացածէն աւելի։

Սէյն դարձին, նորոգուած զբօսանաւով ճամբայ ելլելու համար, արդարեւ Կիւյօն ըսաւ Արմանի.

—Սիրելի Արմանս, կատարեալ գիտակցութիւն ունիմ թէ շատ անհաճոյ ընթացքի մը հետեւեցայ իմ նաւազներուս եւ բարեկամներուս հանդէպ։

—Զգացէք տարիա, ըսաւ Արման, ընդմիջելով տիրոջ խօսքը։ Ի՞նչ հարկ բացատրութիւն տալ այդ մասին։ Ո՞վ չէ ունեցած իր սրտնեղութեան միջոցները ու քմայքները, աւելի կամ նուազ չափով։

—Ճիշդ ատոր համար է որ ինքզինքս կը մեղադրեմ, եւ կ'ուզեմ դարմանել ամենուն պատճառած տաղտուկս, պատասխանեց Հանրի։

Այս վերջինը պահ մը ընդհատեց իր խօսքը ու սկսաւ խնդալ հեշտուն ծիծաղով մը։

— Ամէնքդ ալ [illegible], երբ Հնդկաստան երթալու գաղափարս յայտնեցի։ Եթէ կարենայի՛ք տեսնել ձեր դէմքի արտայայտութիւնները այդ ուղեւորութեան լուրը ծանուցած միջոցիս։

— Տեղի կար ապշելու, ըսաւ Արման։ Դէպի Հնդկաստան ճամբորդութիւն մը՝ վեց ամսուան յապաղում կը նշանակէ։

— Այո՛, պատասխանեց Արման, ծանրախոհ երեւոյթ մը առած։ Ասոր վրայ խորհեցայ այն ատեն միայն երբ հարաւային հովով փոթորիկ մը. իբր աստուածային ազդարարութիւն, ցոյց տուաւ ինծի քմահաճ ընթացքիս առաջ բերելիք անպատեհութիւնները։ Այն ատեն միայն որոշեցի կարճ կապել ճամբորդութիւնը։ Այնպէս որ . . .

Հոս կանգ առաւ Արման, լաւագոյն կերպով դատելու համար իր խօսքերուն առաջ բերած ազդեցութիւնը Արմանի վրայ. յետոյ յարեց.

— Այնպէս որ առանց ատեն կորսնցնելու Հիւսիսի ճամբան պիտի բռնենք եւ ուղղակի Պրեսթ պիտի դառնանք. առ առաւելն մէկ ամիս առաջ։ Ամէն ոք իր ամուսինը պիտի առնէ։ Բայց վայրկենական քմահաճոյք մըն է ասիկա։ Կ'ուզեմ Պրըթանիի գարունը տեսնել։

Դ.

ԳԱՐՆԱՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

Պօսա տ'Ամուրի մէջ, կեանքը միօրինակ կ'անցնէր, առանց ցնցումի, առանց շեղելու այն տաղտկալի կենցաղէն, դասատուներուն յատուկ, որոնք իրենց առօրեայ զբաղումներուն մէջ չեն կրնար գտնել գեղեցկութեան հրապոյր մը։

Տիկին տը Քէրհուարն, յունուարէն մինչեւ ապրիլ, բնաւ չէր բացակայած տունէն, բան մը որ անօրինակ էր մինչեւ այն ատեն։

Այն յիշատակելի օրէն ի վեր, երբ երկրորդ անգամ ըլլալով, իր աղջկան տրամադրութիւնները հասկնալ ուզած էր նօտարին նկատմամբ, ալ եւս խօսք չէր բացած այդ կնճռոտ նիւթին նկատմամբ։ Թերեւս Իվօնի դէմքին վրայ կը տեսնէր մերժումի անդրդուելի որոշում մը եւ չէր համարձակեր գրգռել այդ դժուարին խնդիրը։ Սակայն ակներեւ էր իր մտահոգութիւնը, դատելով իր ամենօրեայ սրտմտող երեւոյթէն։

Մինչ Իվօն զերծ կը մնար մօրը նեղսրտութիւններէն, ի փոխարէն, Մարի-Ժանն ամէն ատեն ու ամէն առթիւ, զոհ կ'երթար տիկին տը Քէրհուարնի զայրոյթին։

(Շարունակելի

ժանդոտութեամբ։ Առատ ջուրեր ունի Օվաճըգ, ամէնքն ալ պատուական, բայց այս պատուականներուն պատուականագոյնն է Ճըրիկլին ջուրը. ամառ ձմեռ իր վազելու քանակութիւնը ո՛չ կը շատնայ, ոչ ալ կը քիչնայ, այսօր ալ ճըրճըր վազն ալ ճըրճըր. գիւղացիները ընդհանրապէս գաղափար չունին այս ջուրին վրայ ու բոլոր ջուրերուն գրեթէ մէկ աչքով կը նային։ Բայց երբ ամառը գայ ու Իզմիթցիք օդափոխութեան համար Օվաճըգ թափին, այն ատեն անոնք կրնան օգտուիլ Ճըրիկլի ջուրէն առաւօտէն մինչեւ երեկոյ անդադար խմելով։

Կը հասնինք գիւղին առաջին տան առջեւ ու ձիերէն վար կ'իջնենք։ Իբր հին ծանօթ մը Օվաճըգին կ'առաջնորդեմ մեր խումբին ու կը սկսինք անցնիլ քանի մը անմաքուր փողոցներէ։ Զոյգ կողմը գիւղական տուներ՝ ասդին անդին տարտղնած՝ որոնց առջեւ նստած են կիներ, նոր հարսեր. քեզի պատիւ մը ըրած ըլլալու համար ոտքի կ'ելլեն ու ճապաղանօք ու ճամբայ կուտան. շատ մը հետաքրքիր աչքեր մեզի կը հետեւին տուներու պատուհաններէն, ու գաղտնի հարցումներով իրարմէ բացատրութիւն կ'ուզեն մեր մասին. հասակ աղջիկներ՝ գեղջկական էնթարիներով՝ տուներուն առջեւ կեցած կամ պզտիկ ծառայութիւններով զբաղած, իրենց գեղանի հասակը կը ցուցադրեն։ Մենք կը շարունակենք անցնիլ քանի մը նեղ փողոցներէ ալ ու ներս կը մտնենք Լակիեան բնակարանէն, որ գրեթէ գիւղին ամէնէն մեծ տունն է՝ բարձր ու ծովահայեաց։ Տանտիկինը վար կը վազէ անձապարանօք ու մեզ կ'առաջնորդէ սանդուխներէ վեր, ուրախանալով միանգամայն թէ իր տունը իջնելու պատիւը եղած է իրեն։ Օվաճըգի ժողովուրդը շատ հիւրասէր է, հիւր մը ներկայութիւնը մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ իրեն. կը զգանք թէ ամբողջ տնեցիք ոտքի վրայ են, կ'երթան ու կուգան, կարելի եղածին չափ մեզի լաւ ընդունելութիւն մը ընելու փափաքով։ Թեթեւ հաց մը կ'ընենք, ու տանտէն կը մեկնինք վաճառական բարեկամիս հետ, քանի մը երկրագործներու ծխախոտները աչքէ անցնելու համար։ Տեղւոյն վրայ ուրիշ բարեկամ մը կ'ընկերանայ մեզի ու կը տանի Սիլօեաններու տունը, որ Օվաճըգի ամէնէն հարուստ երկրագործն է գրեթէ։ Ծխախոտի անգին դէզեր կան, ասդին անդին չորցուած, իրենց տեսակներուն համեմատ։ Վաճառական բարեկամս կը սկսի իր քննութիւնը, բացատրութիւններ կը պահանջուին մէկ երկու տեսակներու մասին, որոնք հազուհետէ փտելու դատապարտուած կրնային ըլլալ։ Տունին մեծը կը պատասխանէ. «այս տարի հաղըշները շատ գոլաւ՝ թութունները պէտք եղած կերպով չեփեցան իրենց տեղը» կ'ըսէ։ Եւ իրաւ ալ Իզմիթի այս տարուան ծխախոտի բերքը նախորդ տարիին կէսինը ու քիչ մըն ալ աւելի կրնայ ըլլալ, բայց անյարմար ժամանակներու մէջ անզգոյշ անձրեւները շատ նուաղեցուցած են բերքին արժէքը, որ ինչպէս ըսինք, ցայսօր վաճառումը 60 փր.էն մինչեւ 5 ղչ.ը չէ անցած։ Մեզի համար անհրաժեշտ եղող խօթը տեսակներէն կը զատենք ու կը պատուիրենք որ Լակիեաններուն տունը ղրկեն։ Կը պատրաստուինք դուրս ելլելու. կ'անցնինք ուրիշ տուն մը, ծխախոտ ամէն կողմ, հոս ալ աչքէ կ'անցնենք ու տեսակներ կ'առնենք։

Բարեկամներու տեղատարափ մը խառնուելով կը սկսինք մէկ մէկ սուրճ խմել աղջ. սրճարանին մէջ, ու կ'աճապարենք մեկնիլ տուն։ Վաճառականը կ'զգացնէ թէ Տիկինը կրնայ անհանգիստ եղած ըլլալ այս օրուան ճամբորդութենէ. նէ՞ն բայց զգալի չըներ. ինչ որ մտածել կուտայ ինծի։ Կ'ապահովցնեմ զինքը ըսելով թէ Օվաճըգի մէջ ճամբու ամէն տեսակ անհանգստութիւններ քանի մը ժամուան խնդիր է. անկէ վերջ կ'անհետանան անոնք։ Եւ իրաւ ալ երբ տուն մը հասնինք, կը հաստատուի բանիս, քանի որ Տիկինը առանց կարեւորութիւն տուած ըլլալու ճամբու անհանգստութեան, տաք նոր հալսին ընկերակցութեամբ, եկեղեցին գացած, եկած, ու քանի մը նոր բարեկամուհիներ սահմանելով արագօրէն, շատ սննակ մը քաղուած ուրախութեամբ կը սպասէր։ Հաճելի բնաւորութիւն ունեցող կիներ քիչ կը գտնուին Պոլսոյ պէս մայրաքաղաքի մը մէջ։ Բարձր դասէ խիստ զարգացեալ կին մը ըլլալով մէկտեղ, Օվաճըգի մէջ իր հագուստները տեղւոյն յարմարցուցած ու առանց գլխարկի ցուրտ օդով իր պտոյտները կ'ընէր շատ մը բարեկամուհիներով, որոնք առաջին խօսակցութեամբ մը գրաւուած էին հոգի տալու աստիճան։ Մէկ խօսքով՝ ճամբորդութեան յաջողութիւնները անհետացան մինչեւ երեկոյ ու ամէնքս ալ հանգիստ էինք։

Յ. Ե.

ԾՐԱԳԻՐ ԿԵՆԱՑ

Ս. Երուսաղէմի միաբաններէն Տ. Սերովբէ Վ. Սամուէլեանի այս հրաշանգին ու օգտակար աշխատութիւնը կը պարունակէ նշանաւոր իմաստասէրներէ եւ հեղինակներէ հաւաքուած շատ կարեւոր խրատներ եւ հրահանգներ, անհրաժեշտ ամէն հասակի ու ամէն սեռի մարդոց համար։ Կեանքի ծրագիրը կը սահմանէ այս գործը, որուն ընթերցումը կը յանձնարարուի ջերմապէս։ Կեդրոնատեղին է Պոլենց գրատուն, Պօլիս Զաղմաճըլար։ 1–3

Գին 5 ղրուշ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Անգլիոյ թագաւորին յայտարարութիւնը. — Վլատիվոսթոքի ռմբակոծութիւնը. — Տալուի վրայ. — Բորթ-Արթուր. — Նիու-Զուանկ. — Ռուսիոյ մէջ. — Ճաբոնի մէջ. — Չին. — Զանազան լուրեր։

Լոնտոն, 7 մարտ. — (Մաքէնի Թղթակցէն. — Երէկ իրիկուան ժամը 7ին գացի մտնուտր բնակարանը անգլիացի նշանաւոր անձնաւորութեան մը զոր ճանչնալու պատիւը ունեցայ եւ որ Էտուարտ թագաւորին մտերիմ բարեկամն է, Նպատակ ունէի Ն. Վեհափառութեան առողջական վիճակին վրայ տեղեկութիւն ըստանալ, վասն զի հիւանդացած ըլլալուն նկատմամբ զրոյցներ կային։ Այդ անձնաւորութիւնը շատ սիրալիր կերպով ընդունեց զիս եւ ըրած հարցումիս իսկոյն պատասխանելով ըսաւ.

«Ճիշդ ժամանակին եկաք։ Հիմա կը վերադառնամ արքունական պալատէն, ուր երջանիկ եմ ըսելու որ Թագաւորը բժշկուած է հարբուխէն։ Առողջական վիճակը խիստ գոհացուցիչ է։ Եթէ այս պատերազմը չըլլար, շատ երջանիկ պիտի ըլլար։»

Պատասխանեցի թէ ըսածներէն նկատելով՝ պատերազմը տհաճութիւն պատճառած է Թագաւորին։ Այդ անձնաւորութիւնը յայտարարեց թէ ոչ թէ դժգոհ է, այլ խիստ ցաւած է, ինչպէս իրեն յայտնած էր երէկ իրիկուն. Նաեւ Թագաւորը խօսեր է Անգլիոյ ու Ֆրանսայի բարեկամ համաձայնութեանը վրայ։ Ուզեցի գիտնալ Էտուարտ Է.ի բուն իսկ խօսքերը։ Նոյն անձնաւորութիւնը պատասխանեց.

«Ահաւասիկ Թագաւորին խօսքերը. «Մեծ ցաւ պատճառեց ինծի ռուսաճափոնական պատերազմը, զոր ամէնէն աղէտալի դէպքը կը նկատեմ։ Միւս կողմէ այնպէս կը նկատեմ թէ մեր բարեկամ համաձայնութիւնը Ֆրանսայի հետ հիմա շատ օգտակար է եւ հետզհետէ աւելի օգտակար պիտի ըլլայ, ո՛չ միայն Անգլիոյ ու Ֆրանսայի՝ այլ ընդհանուր խաղաղութեան գերագոյն շահուն համար։ Եթէ խառնակութիւններ առաջ գան, առանց առաջքը առնելու մասին եղած բոլոր ջանքերուն հակառակ, այդ պարագային է որ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միութիւնը մեծ ծառայութիւններ պիտի մատուցանէ։ Այդ միութիւնը պէտք է շատ սերտ կերպով պահպանուի ընդհանուրին բարիքին համար, ինչ որ ալ պատահի։ Կը յուսամ թէ բոլոր երկիրներու, ինչպէս նաեւ Անգլիոյ լրագիրները պիտի ջանան մեղմացնելու դժուարութիւնները, փոխանակ ծանրացնելու։»

Խօսակիցս արտօնեց զիս Էտուարտ Թագաւորին այդ խօսքերը նոյնութեամբ հրատարակելու։

Բեղերսպուրկ. — Ալեքսիէվ ծովակալը Մուգտէնէն մարտ 6 թուականով հետեւեալը հեռագրած է Ցարին. — «Ցաւգանօք կը ծանուցանեմ Ձերդ Վեհափառութեան թէ Վլատիվոսթոքի բերդին հրամանատարը կը զեկուցանէ ինծի թէ այս առտու, ժամը 8.50ին, Ասքոլտ կղզին հարաւային կողմը եօթը նաւեր կը տեսնուէին։ Ժամը 9.45ին յայտնի եղաւ թէ ասոնք մարտանաւեր են։ Կէսօրին թշնամի նաւատորմը կէս ճամբան կը գտնուէր Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստին ու Ասքոլտ կղզին միջեւ. դէպի Ուսուրի ծովածոցը կ'ուղղուէր՝ ծովեզերքի թնդանօթներու ռումբերուն արձակելիք տեղերէն հեռուն։ Ժամը 1 ու կէսին թշնամին սկսաւ կրակ ընել։ Այդ նաւատորմին մէջ որոշակի տեսնուեցան Իծումօ եւ Եագումօ առաջին կարգի զրահաւորակները. միւս նաւերու անունները յայտնի չեն։»

— Վլատիվոսթոքէն մարտ 6 թուականով կը հեռագրեն. — Այսօր կէսօրէն 1 ժամ 20 վայրկեան առաջ թշնամի հինգ զրահաւորներ եւ երկու յածաւորակներ մօտեցան Ասքոլտ կղզէն դէպի Ուսուրիի ծովածոցին կողմը՝ Բաթերեայի ու Սալայի նաւահանգիստներուն դիմաց։ Պատերազմելու դիրք մը առին ու սկսան բուռն կրակ մը տեղացնել՝ իրենց բոլոր թնդանօթներով։ Թշնամի նաւատորմը ցամաքէն գրեթէ ութ վերստ հեռուն կը գտնուէր ու կրակ կ'ընէր ծովեզերքի ամրոցներուն, մարտկոցներուն ու քաղաքին վրայ, բայց առանց վնաս պատճառելու։ Արձակուած երկու հարիւր ռումբերէն շատերը չպայթեցան, թէեւ լիտիթով լեցուած էին։ Ռուս մարտկոցները որոնց վրայ կը գտնուէին ընդհանուր հրամանատար Վօրոնեց զօրավարը եւ կիսաբրիգադին հրամանատար Արթամոնով զօրավարը եւ ուրիշ սպաներ, չպատասխանեցին, սպասելով որ թշնամին աւելի մօտենայ։ Ժամ 2 20ին ռմբակոծութիւնը դադրեցաւ եւ ճաբոնները հեռացան դէպի Ասքոլտ։ Միեւնոյն ատեն Ասքոլտի մօտ տեսնուեցան երկու թորփիլանաւեր, եւ ուրիշ երկուք ալ Մայաէլի հրուանդանին մօտ։ Ճաբոնական նաւերը սառոյցներով ծածկուած էին։ Յարձակումը վնաս մը չպատճառեց, բայց թշնամին երկու հարիւր հազար րուպլիի ծախք մը պատճառեց։ Ռմբակոծման մասին առաւօտէն տեղեկութիւն տրուած էր ժողովուրդին, հանաօրէն պահակներու կողմէ, որոնք հորիզոնին վրայ տեսած էին ճաբոնական նաւատորմը։ Ժողովուրդը բացարձակապէս հանդարտ մնաց։

— Վլատիվոսթոքի ռմբակոծման ատեն ծովեզերեայ մարտկոցներուն մէջ հինգ զինուորներ վիրաւորուեցան, որոնց մէկը ծանրապէս։ Ականներու զինուորի մը կինը իր բնակարանը գտնուած ատեն սպաննուեցաւ պայթած ռումբերէն։

Բեղերսպուրկ. — Վլատիվոսթոքի վրայ եղած յարձակման եւ ռմբակոծման լուրը բուռն յուզում մը առաջ բերաւ պաշտօնական շրջանակներու մէջ, վասն զի Վլատիվոսթոք ապահովուած կը նկատուէր սառոյցներէ։ Հիմա կը հասկցուի Բորթ-Արթուրի պաշարման առժամեայ թուլցման պատճառը։ Ճափոնները ուզած են Ռուսներուն ուշադրութիւնը ուրիշ կողմ դարձնել, անոնց ուժը բաժնելով, իրենց զինուորական փոխադրութիւնները [illegible]։

Բարիզ. — Շատ կարեւոր է գիտնալ թէ ռուսական յածաւորակները Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստը կը գտնուէի՞ն ռմբակոծման ատեն։ Վերջին լուրը զոր Հաքոտաթէ բերած է աւստրիական նաւ մը՝ այն է թէ ռուսական նաւատորմը փետրուար 29ին մեկնած էր։ Ծանուցուած ճափոնական մարտանաւերն են՝ Իծումօ, զրահապատ-յածաւորակ մը՝ 10,000 թոնօ տարողութեամբ ու 24 հանգոյց արագութեամբ։ Ճափոնի լաւագոյն չորս զրահապատ-յածաւորակներէն մէկն է, միւս երեքն են Ազումա, Թոքիվա, Իվաթէ։ Եագումօ ունի 10,000 թոնօ տարողութիւն եւ 22 հանգոյց արագութիւն։ Ցայտնի կ'երեւայ թէ Ճափոնները լաւ նաւատորմին մը ղրկած են Վլատիվոսթոքի առջեւ, որ կարելի է ռուսական նաւատորմին կը փնտռէր ճակատամարտ մը կատարելու համար։ Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւատորմը կը բաղկանայ ամէնէն լաւագոյն հետեւեալ չորս յածաւորակներէն ու փոխադրանաւէ մը. — Կրոմպոյ 12,328 թոնօ տարողութիւն, 20 հանգոյց արագութիւն ու 99 թնդանօթ, Ռոսիա՝ 12,195 թոնօ, 19.75 հանգոյց ու 70 թնդանօթ, Ռիւրիք՝ 11,200 թոնօ 23 հանգոյց եւ 50 թնդանօթ, Պոկաթիր՝ 6750 թոնօ, 23 հանգոյց ու 38 թնդանօթ եւ Լէնա (փոխադրանաւ)՝ 10,225 թոնօ, 20 հանգոյց ու 18 թնդանօթ։

— Ճափոնական նաւերը Բաթերեայի ու Սալայի ծովածոցներուն դիմացը կենալով (արեւելեան նեղուցին հիւսիսային եզերքը) չեն կրցած մեծ վնաս մը հասցնել քաղաքին։ Ասքոլտ կղզին կը գտնուի Վլատիվոսթոքի հարաւային արեւելեան կողմը, բայց խիստ հեռուն։ Ճափոնական մարտանաւերը Ասքոլտ կղզիէն գալով կեցած են ծովեզերքէն ութ վերստ հեռուն (մէկ վերստը 1,067 մէթր է). Բաթերեայի ու Սալայի ծովածոցներուն դիմացը, Սիբիրեան փարոսներուն մօտ։ Ճափոնական մարտանաւերը տասը քիլօմէթր հեռուն էին։ Վլատիվոսթոք՝ որուն նշանակութիւնն է «Ծայրագոյն Արեւելքի տիրապետող» Մեծ-Պետրոս ծովածոցին խորքը կը գտնուի, Ճափոնի ծովին մէջ, Իրքուցքէն, Սիպերիոյ մայրաքաղաքը, 2,200 քիլոմէթր հեռուն է եւ կապուած անդրսիպերեան երկաթուղիով։ Մուրավիէվ Թերակղզիին վրայ շինուած է՝ արեւմուտքէն Ամուր ծովածոցին եւ արեւելքէն Ուսուրիի ծովածոցին մէջտեղը, բաժնուած արեւելեան նեղուցովը Ռուսքէվիչ կղզիէն որ մինչեւ հարաւ զուգահեռաբար երկարած է թերակղզիին հետ։ Վլատիվոսթոք այդ կերպով շատ նպաստաւոր դիրքի մը մէջ կը գտնուի։ Քաղաքին հարաւային կողմը փոքր եւ խորունկ ծովախորշ մը կայ, որուն հիւսիսային մասը կը կազմէ ընդարձակ նաւահանգիստ մը՝ վեց քիլօմէթր երկայնութեամբ. բոլոր հովերուն դէմ պատսպարուած է. այնքան խորունկ է որ ամէնէն խոշոր նաւերն ալ կրնան ներս մտնել։ Այդ նաւահանգիստը տարին տասնըհինգ օր միայն կը սառի, մինչդեռ ծովախորշին մուտքը երեք ամիս շարունակ սառած կը մնայ։ Ծովախորշը կը պաշտպանեն մարտկոցներ. ջրանցքներն ալ թորփիլներ ունին, Քաղաքը անկանոն կերպով շինուած, փողոց մը միայն ունի՝ նաւահանգիստին երկայնքը։ Տուներուն գրեթէ ամէնքն ալ փայտաշէն են։ Վլատիվոսթոք որ Մանչուրիացի ձկնորսներու գիւղակ մըն էր, 1860 յունիս 20ին Ռուսերուն ձեռքը անցաւ։ 1862ին ազատ նաւահանգիստ հռչակուեցաւ։ Առաջին մարտկոցները շինուեցան 1876-1877ին, իսկ նորերը՝ 1895ին։

Չէ-Ֆու. — Ճափոնները մինչեւ որ Բինկ-Եանկի մէջ հարիւր հազար զինուորներ չհամախմբեն, յառաջխաղացութիւն պիտի չկատարեն։ Խազախները իրենց ձիերուն գերազանցութեամբը, մօտէն կը հետեւին Ճափոններուն գործողութեանցը։ Ռուսական փոքր զօրախումբեր կը գտնուին Ան-Ձաւի մէջ. ուրիշներ ալ Վի-Ձու կը հասնին, ուր ռուսական բազմաթիւ զօրախումբեր կան։ Բոլոր պարագաներէն կ'երեւայ թէ վճռական ընդհարում մը բաւական ատեն ետքը պիտի կատարուի։ Բինկ-Եանկի շուրջը ճամբաները ձիւնհալի հետեւանքով այնքան դէշ են որ զինուորական գործողութիւնները անկարելի դարձած են։

— Անգլիական աղբիւրէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռուսերը կ'ամրացնեն Ան-Թանկը եւ իրենց հեծելազօրքերը Ան-Ձաւէն Բազան կը ղրկեն։ Վի-Ձաւ ընդդիմութեան իբրեւ խարիսխ նշանակուած է։

Ին-Քեու. — Բորթ-Արթուրէն ժամանած փախստականները կը յայտարարեն թէ փետրուար 26էն ի վեր նոյն քաղաքին վրայ յարձակում կատարուած չէ եւ թէ ռազմամթերքներու ու պաշարներու ժամանումը կը շարունակուի։ Երեք օրէ ի վեր աշխատութիւնները դադրեցան նաւաշինարաններու մէջ, ուր կը յուսացուէր նորոգել Սեզարէվիչը։ Օտարազգի ճարտարագէտ Պ. Կիլքրիսթ, որուն յանձնուած էր Ռեթվիզանը խրած տեղէն ազատելու գործը, չյաջողեցաւ եւ Բորթ-Արթուրէն մեկնեցաւ։ Կը հաստատուի այն պարագան թէ Բիժուի ծովածոցին մէջ կեցած ճափոնական նաւերուն ռմբակոծութիւնը վնասած է Բորթ-Արթուրի ամրութիւններուն։ Բիժուի եզերքին ամրոցներուն շուրջը սուր ծայրերով երկաթէ թելեր դրուած են. Նաեւ թնդանօթներու թիւը աւելցած է։ Ջանազան ամրոցներու վրայ կան նաւային նշաններու հմուտ սպաներ, որպէս զի դէպ ի Բորթ-Արթուր եկող նաւերը ճանչնան եւ թոյլ չտան ռուսական նաւերուն ռմբակոծումը։ Տալնիի հիւսիսային կողմը վակոն մը գիծէն ելաւ, որով կառախումբերուն երթեւեկութիւնը տասնըհինգ ժամ դադրեցաւ։

— Կը հաստատուի այն լուրը թէ Չէմուլբոյի բացը կատարուած ճակատամարտին ատեն ճափոնական Թաքաչիհօ յածաւորակը խորտակուեր եւ Ազամա ալ մեծապէս վնասուեր է։ Բորթ-Արթուրի առաջին ռմբակոծումին ատեն ճափոնական մարտանաւ մը ընկղմեր եւ ծովակալին գտնուած նաւն ալ նաւաձիգի միջոցաւ տարուեր է։ Միանգամայն Շիքիշիմա զրահաւորին մէջ ծխնելոյզը ու մեքենաները քանդուեր են։

— Նիու-Զուանկի զօրանոցներուն իրեղէնները եւ անպէտ վակոնները կը վերցուին։ Ռուսաչինական պանքան իր դրամները կը ղրկէ, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ Ռուսերը մտադիր են հեռանալ այդ տեղէն։ Պանքան իր գործերը պիտի յանձնէ Ֆրանսացի ու գերմանացի գործակատարներու։ Ռուսական 25 զինուորներ կը պաշտպանեն նոյն քաղաքին հեռագրատեղին այն մասը որ Բէքինի ռուս դեսպանատունը կցուած է Մանչուրիոյ երկաթուղիին հեռագրատեղին։ Պատերազմին սկիզբները Ռուսերը գրաւեցին հեռագրատունը, որ հաղորդակցութեան միակ միջոցն էր օտար արտօնավայրին հետ, գետակէն անդին։ Այդ արտօնավայրին մէջ Ռուսերը առանց աղմուկի պաշտպանութիւն կը տեսնեն։ Քաղաքին մէջ հինգ հարիւր զինուորներ կան։

— Նիու-Զուանկի մէջ Ռուսերը գնեցին տրամադրելի բոլոր ածուխները, մանաւանդ 22,000 թոնօ որ անգլիական գլխաւոր վաճառատան կը վերաբերէր։ Այդ գնման պայմանագրութիւնը ստորագրուեցաւ թշնամութիւնները սկսելու նախընթաց օրը։ Ցանձնումը տակաւին աւարտած չէ, բայց կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Ուտելիքներու գինը մինչեւ հիմա զգալի բարձրացում մը չէ կրած, սակայն միսը եւ չոր խոտը հետզհետէ հազուագիւտ կ'ըլլան։

Բեղերսպուրկ. — Կէս-պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հետեւեալ զինուորները շարժման վիճակի մէջ դրուած են՝ գործօն ծառայութիւն կատարելու Ծայրագոյն Արեւելքի նաւահանգիստներուն մէջ. Անդրսիպերիականի երկրին նաւային պահեստները, Բազանի զինուորական շրջանակէն հինգ զօրաբաժիններ եւ Վիթեպսքի ու Բէրմի նահանգներուն մէկ քանի եւ Ուֆայի նահանգին ամբողջ զօրաբաժինները։

Թոքիօ. — Ճափոնի խորհրդարանին ընտրութիւններուն արդիւնքը սապէս եղաւ. — Անկախ՝ 132, երկրակալութեան կուսակից՝ 20, յառաջդիմական՝ 93 եւ Իթօ մարքիզին կուսակիցները՝ 134։ Այս վերջինները նախորդ Խորհուրդին մէջ 187 հոգի էին։ Վերջնական վիճակագրութենէն կ'երեւայ թէ ընտրուածներուն հարիւրէ աւելին առաջին անգամ է որ կ'ընտրուին։ Քաղաքական խնդիրները վէճեր եւ խորհրդարանական բազմաթիւ լուծումներ առաջ բերին՝ կուսակցութեանց պառակտումով, որով հիմա անկախ կուսակցութեան՝ այսինքն եւ ոչ մէկ կուսակցութեան պատկանողներուն յաւելումը նպաստաւոր կը նկատուի։ Պատերազմը աւելի նոր զգացում մը առաջ բերաւ՝ երկրին գործերովը զբաղելու համար, որով նոր Խորհրդարանը աւելի նպաստաւոր կը նկատուի երկրին։

— Պատերազմի փոխառութեան համար Թոքիոյի մէջ կարեւոր գումարներ կը ստորագրուին. Նաեւ մեծամեծ գումարներ կը նուիրուին հիւանդանոցներու եւ բարեգործական նպատակներու։ Պատերազմի փոխառութեան համար, մինչեւ հիմա մէկ միլիոն եէն՝ այսինքն երկու ու կէս միլիոն ֆր. ստորագրուած են. իսկ բարեգործական նպատակներու ալ 250,000 եէն նուիրուած է։ Զինուորներու նպաստ հաւաքելու համար կազմուած ընկերութիւն մը մինչեւ հիմա 250,000 եէն հաւաքած է։ Ազնուական դասակարգին պատկանող տիկիններ ալ հանգանակութեան մը ձեռնարկած են ի նպաստ Կարմիր Խաչին, որ արդէն բաւական կարեւոր գումար մը ունի տրամադրելի։

Լոնտոն. — Ռուսիա ծանուցեր է Չինաստանի թէ Բին-Չէուէն անդին պէտք չէ որ զինուոր ղրկէ։ Հաւանօրէն չինական զինուորները Մեծ Պարիսպէն անդին՝ Նանի-Բինկի մէջ պիտի մնան. Քսան հազար հոգիէ կը բաղկանան։

Բեղերսպուրկ. — Ձմեռնային պալատան մէջ հեռագրական գործիքներ հաստատուեցան, որպէս զի Ցարը կարենայ շուտով տեղեկութիւն առնել պատերազմի դաշտէն։ Մանչուրիոյ փոխարքան հրաման ստացաւ երեք ժամը մէկ անգամ տեղեկութիւն հաղորդելու Ցարին։

Պերլին. — Բեղերսպուրկէն առնուած տեղեկութեանց նայելով՝ Լոնտոնի ռուս դեսպան Պէնքէնտորֆ կոմս յայտարարեր է իր կառավարութեան թէ Անգլիա, հարաւային Ափրիկէի պատերազմէն բաւական յոգնած ըլլալով, մտադիր չէ Ռուսիոյ հետ ծանր կռիւ մը ունենալ՝ Թիպէթի խնդրոյն առթիւ։

Բեղերսպուրկ. — Քուրոբաթքինի գործավարը չորեքշաբթի օրը Բեղերսպուրկէն ճամբայ պիտի ելլէ։ Հաւանօրէն Պորիս Վլատիմիրովիչ մեծ դուքսն ալ զօրավարին հետ մեկնի՝ իր եղբօրը Քիրիլ մեծ դուքսին մօտ երթալու։ Զօրավարը կիրակի Մոսկուա կը հասնի, ուր մեծ ընդունելութիւններ պիտի կատարուին։

Վլատիվոսթոք. — Առջի գիշերը շատ հանդարտ էր. ժողովուրդը ու զինուորները կատարելապէս հանդարտ էին։ Ամբողջ քաղաքին մէջ կանոնաւոր խուզարկութիւն մը կը կատարուի ճափոնցի գտնելու համար։ Ազդարարութիւններ կը ծանուցանեն թէ պարգեւ պիտի տրուի ճափոնցիներու գտնուած տեղը իմաց տըւողին եւ թէ իրենց տունը ճափոնցի պահողները զինուորական ատեանի մը առջեւ պիտի դատուին։

— Նովոյէ Վրէմիա Վլատիվոսթոքի ռմբակոծումը հնարք մը կը նկատէ Ճափոնի կողմէ, որպէս զի իր երկրին մէջ երկրասիրական արտայայտութիւններ ըլլան Խորհրդարանին բացման ատեն եւ այդ կերպով դիւրութեամբ ձեռք բերուին պատերազմին ծախքին յատկացուած գումարները։

— Բեղերսպուրկի գործարաններէն 850 գործաւորներ Ծայրագոյն Արեւելք պիտի ղրկուին՝ աշխատելու Ճափոնցիներուն կողմէ վնասուած նաւերուն նորոգութեան։

Բեղերսպուրկ. — Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Կոքովցով սա յայտարարութիւնը ըրած է լրագրական թղթակցի մը. — «Այս պատերազմը ծախքի խնդիր մըն է. մարդու եւ դրամի ծախք։ Ելքը տարակուսելի չի կրնար ըլլալ, վասն զի կայսրութեան կենսական ոյժերը, նոյն իսկ ամէնէն աննպաստ ենթադրութիւններով, չեն կրնար վնասուիլ։ Դրամի ծախքին խնդիրը պէտք չէ եւրոպական տեսակէտով նկատողութեան առնել, օրինակի համար պէտք չէ բաղդատել Անգլիոյ ըրած ահագին ծախքերուն հետ՝ հարաւային Ափրիկէի խաղաղեցման համար։ Անգլիոյ պատերազմական պաշտօնատան պէս միթէ պիտի պարտաւորէ օտար երկիրներէ 650 միլիոն ֆր.ի ձի գնել։ Կարելի է, ամէնէն յոռետես ենթադրութեամբ, տասը միլիոն ֆր.ի ձի գնենք՝ այն ալ մի միայն Ռուսիայէն։ Միեւնոյնն է նաեւ փոխադրութեանց համար որուն ծախքը հասոյթ մը պիտի ըլլայ պետական երկաթուղիին։ Ռուսիոյ գանձատան վճարելիք դրամը Անգլիոյ ըրածին պէս զուտ կորուստ մը պիտի չըլլայ, մեծ մասը հանրային սնտուկները պիտի վերադառնայ։ Ասկէ զատ զինուորական գործողութիւն մը կատարող բանակի ծախքը չի համեմատիր անոր յատկութեանը հետ։ Ցայտնի չափազանցութիւն մըն է կարծել թէ Ճափոնի հետ մեր պատերազմին համար «հսկայ» ծախք մը պիտի ընենք, մէկ քառորդին չափ այն «զուտ» ծախքին զոր Անգլիա ըրաւ Թրանսվալի համար։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 10 Մարտ. — Բեղերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ ծանր կռիւ մը տեղի ունեցած է Ռուսներու եւ Ճափոններու միջեւ, Թիւլէնի եզերաց վրայ։

— Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրուի թէ ճափոնական տորմիղը ռմբակոծած է Թա-Լիէն-Ուանը եւ վերստին յարձակած է Բորթ-Արթուրի վրայ՝ առանց ո եւ է արդիւնքի։

— Բորթ-Արթուրէն կը ծանուցուի թէ Ռեթվիզան մարտանաւը կատարելապէս նորոգուած է։

ՀՌՈՄ. — Ճափոնական դեսպանը կ'ըսէ թէ Ճափոնի կայսրը Կորէա պիտի երթայ մեծ յաղթութենէ մը ետքը։

ԼՈՆՏՈՆ — Ճափոնական նաւատորմը Բորթ-Արթուրի առջեւ գնաց, նոյն նաւահանգիստին վրայ յարձակելու, սակայն փոթորիկին հետեւանքով պարտաւորուեցաւ քաշուիլ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Պ. Լուպէի Իտալիա ուղեւորութիւնը. — Թաղապետական խորհուրդի գումարումը. — Առաջարկ. — Հրաւէր։

Հռոմ, 7 մարտ. — Թաղապետական Խորհուրդը Սբէցցիոյի մէջ, համագումար նիստ մը ըրաւ, Պ. Լուպէին ընդունելու մասին կատարուելիք պատրաստութիւններուն եւ պատիւներուն համար։ Թորրէ կոմսը դիտել տուաւ թէ Ռէճինա-Էլենա զրահաւորին ծով իջուցման հանդէսին առթիւ, Սբէցցիոյի նաւահանգիստին մէջ, ներկայ պիտի գտնուին Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահը եւ Իտալիոյ Թագաւորն ու Թագուհին։ Բանախօսը առաջարկեց 25,000 ֆրանքի գումար մը յատկացնել քաղաքին հիւրերը արժանավայել կերպով ընդունելու համար։ Իտալիոյ առեւտրական Սենեակներն ալ իրենց կողմէ, հրաւիրած են Ֆրանսայի վաճառականներն ու ճարտարագործները, Իտալիա այցելել, Պ. Լուպէի ուղեւորութեան առթիւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վալտերսէ մարէշալին մահուան տարիք. — Ցաւակցական հեռագիրներ. — Վիլհէլմ կայսեր հեռագիրը. — Բրօսբէր Արանպէրկ իշխանը։

Պերլին 7 մարտ. — Հանգուցեալ Վալտէրսէ մարէշալին այրին բազմաթիւ ցաւակցական հեռագիրներ ստացած է արքայական ընտանիքի անդամներէն ու օտար վեհապետներէն։ Վիլհէլմ կայսրը սա հեռագիրը ուղղեց Վալտէրսէ կոմսուհիին. «Կայսրուհին ու ես անկեղծօրէն կը մասնակցինք ձեր կրած անդարմանելի կորուստին, որովհետեւ գիտենք թէ ինչ էր այն որ Աստուծոյ գիրկը դարձաւ։ Բանակը, որ պետ մը կը տեսնէր անոր մէջ զինուորական ծանրակշիռ պայքարներու ատեն, ինծի հետ կ'ողբայ անոր կորուստը։ Յանձին անոր կը կորսնցնեմ հին ու փորձուած բարեկամ մը, Աստուած մխիթարէ եւ կ'օգնէ ձեզ» Վալտէրսէ մարէշալը թաղուեցաւ իր ազգականներէն մէկուն սեփականութեան մէջ, Նիվէրսատոֆ (Հոլշթայն)։

— Իշխան Բրօսբէր Արանպէրկ, որուն անպարտ արձակուիլը ծանուցինք, Հէրցպէրկի (Բրուսիա) հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ։

ԿՈՆԿՕ

Կարեւոր ըմբոստութիւն մը. — Պարտութիւն. — Անգլիացիները եւ Պելճիքացիները. — Տեղեկագրի մը շուրջը։

Անվէրս, 7 մարտ. — Քոնկօյէն հոս հասնող Ալպէրվիլ շոգենաւին ուղեւորները կը պատմեն թէ կարեւոր ըմբոստութիւն մը ծագեր է Լատոյի մէջ, անցեալ տարուան կիսուն։ Լուսկարէա ցեղը 500 աշխատաւոր յափշտակեր է. Ղրկուած առաջին արշաւախումբը պարտուեր է, բայց երկրորդ մը յաղթեր է ըմբոստներու մեծ մասին, որոնց պետերը հնազանդութիւն յայտներ են։ Ըմբոստներուն միւս մասը տակաւին ընդվզումի մէջ է։ Ճարտարագէտներ զբաղած են Քաթանկայի եւ անգլիական Ափրիկէի երկիրը սահմանագծելու։ Պելճիքացիներու եւ Անգլիացիներու միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնները դադրած են եւ միջադէպեր կը ծագին. Պօսքօ մարքիզը աւարտած է իր քննութիւնը Լուլանկայի ու Ապիրի մէջ, սա եզրակացութեան յանգելով թէ Պ. Բազըմէնի տեղեկագրին մէջ յայտնուած ամբաստանութիւնները անհիմն են։ Այդ տեղեկագրին նայելով, երկու տղոց ձեռքերը կտրուած են. մինչ անոնցմէ մէկուն ձեռքերը վեց տարի առաջ կտրուած են, իսկ միւսը որսորդութեան ատեն վիրաւորուած է։ Գոյով նկարուած կիներուն, Պ. Բազըմէն տեսած է զանոնք, անգլիացի միսիոնարներու կողմէ տրուած լուսանկարներու վրայ միայն։ Միսիոնարներն են ամէն չարիքի պատճառ։ Էքուաթէօրի գաւառին ներկայացուցիչը քննութիւն մը բացած է անոնց արարքներուն վրայ։

ԱՆԳԼԻԱ

Անուանումներ. — Լոնտոնի կոմսութեան խորհուրդին ընտրութիւնները։

Լոնտոն, 7 մարտ. — Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Պ. Չարլս Հարտինկ Բեղերսպուրկի անգլիական դեսպան պիտի անուանուի։ Այժմեան դեսպանը հանգստեան պիտի կոչուի ապրիլ վերջերը՝ Եգիպտոսի Խտիվին ելմտական խորհրդական Սըր Էլտըն Կօրսթ արտաքին գործոց խորհրդական պիտի ըլլայ։

— Լոնտոնի կոմսութեան Խորհուրդին ընտրութիւնները շահեկան պիտի ըլլան այս տարի, որովհետեւ Նոր Խորհուրդը հանրային կրթութեան վարչութիւնը պիտի ստանձնէ։ Պայքարը շատ բուռն եղաւ անկլիքան եկեղեցիի հետեւողներուն եւ ոչ-դաւանակիցներու միջեւ։ Առաջինները ուժ կուտային չափաւորներուն կամ պահպանողականներուն, իսկ վերջինները՝ յառաջդիմականներուն կամ ազատականներուն։ Ասոնց մինչեւ հիմա ձեռք բերուած արդիւնքները. — յառաջդիմական՝ 83, չափաւոր՝ 30 անկախ՝ 1։ Միջնաքաղաքի մէկ բաժանումին քուէարկութեան արդիւնքը յայտնի չէ դեռ։

ՀԵՐՐԵՐՈՆԵՐԸ

Ընդհարում մը. — Բնիկներու պարտութիւնը։

Պերլին, 7 մարտ. — Սուաքքօբմունտէն կը հեռագրեն թէ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ բնիկներու եւ արշաւախումբին միջեւ։ Բիւտէր հարիւրապետը, հետեւակ եւ ծովային մէյմէկ ջոկատով, Հէրրէրօնները պարտութեան մատներ է Բէլէն-Դարմէնի հարաւ-կողմը, Ուքէնտօֆի շրջակայքը։ Գերմանները ունեցեր են հինգ մեռեալ եւ մէկ վիրաւոր։ Թշնամին կորուստները յայտնի չեն։

ՖՐԱՆՑ-ԵՈՍԷՖ ԿԱՅՍՐԸ

Ֆրանց-Եոսէֆ Բ.ի ուղեւորութիւնը. — Զրոյց մը։

Վիեննա. 7 մարտ. — Հակառակ դիւանագիտական շրջանակներու մէջ շրջող զրոյցի մը, Ֆրանց-Եօսէֆ կայսրը չէ հրաժարած Անգլիա կատարելիք ուղեւորութենէն, քաղաքական ընդհանուր կացութեան պատճառաւ. Կայսրը միշտ մտադրութիւն ունի Լոնտոն երթալ մայիսին, Էտուարտ Թագաւորին փոխադարձ այցելութիւն տալու համար։

ԹԷՐԶԻ

Օ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Պէյ Օղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ Ֆլորանսըզ ափարթըմանը գարշըսընտա 370 նումերօլու տիւքեանընտա։

Պու քերրէ Եվրօբատան սօն մօտա էնվայի Ֆրանսըզ վէ Ինկլիզ գումաշլարը ճէլպ իթմիշ օլտուղընտան վէ զայէթ պէհա վէ էհվէն ֆիաթլա էլպիսէ իմալ օլունաճաղընտան րաղպէթլու միւշթէրիլէրէ իլան օլունուր։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Իւլայի առաջին աստիճան արուեստ մաջտայէն Խորհուրդին անդամ Իզզէթ պէյի․ Սանիէի աստիճան Միլքիէ վարժարանին հաշուակալութեան արձանագրիչ Գասպար էֆ.ի․ Սալիսէի աստիճան Թէքվէյ գաւառակին թաղապետական բժիշկ Սամուէլ Պէշիամին Իսպրավաեա էֆ.ի․

— Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան արուեստ Սպարապետ Դրան պիտոյք մատակարարող վճարականներէն Սիմոնեանք էֆ.ի․ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Կիւմիւշանէի հիւանդանոցին բժիշկներէն Նաքաշեան էֆ.ի․ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Աստանայի նահանգին տէֆթէրտար Շէվքէթ պէյի․ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ասկերչապետ Հարոնալի էֆ.ի Թոատ՝ Բէլո էֆ.ի․

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Վեհ. Սուլթանը երեք հարիւր ոսկի նուիրեց Մեսուտիէ զրահաւորին սպաներուն եւ նաւազներուն որոնք Ղարպ շոգենաւով ձեռնուած գացին,

— Ամերիկայի Քրամբ նաւագործարանին յանձնուած Ապտ-իւլ-Մէճիտ յածանաւակին շինութիւնը աւարտեցաւ․ Թնդանօթները փորձելով արդիւնքը գոհացուցիչ եղաւ․ Հաստատուեցաւ նաեւ թէ ժամը 22 մղոն արագութիւն ունի․ Յածանաւակը քանի մը օրէն ճամբայ կ՚ելլէ դէպի Կ. Պոլիս․

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ. — Կայս. Պալատան երկրորդ քարտուղար Իզզէթ փաշա Պրուսայի կուսակալ Բէքիր Միւմթազ պէյի հեռագիր մը ուղղելով, Վեհ. Սուլթանին կայս. բարձր գոհունակութիւնը հաղորդեց, կայս. զինուորներու ձմեռուան պէտքերուն յատուկ հագուստեղէն հայթայթելու մասին տարած ջանքերուն համար․

ՍԷԼԱՆԻԿԻ լրագիրները կ՚ըսեն թէ տեղւոյն յունական Այ-Նիքոլա եկեղեցին մէջ կրօնական արարողութիւն կատարուած ատեն մետրապոլիտ Տ. Ալեքսանդրոս քարոզ մը խօսելով, ըսեր է թէ յոյն օրթոտոքս համայնքութիւնը պէտք է միշտ հաւատարմական ու հպատակութեան զգացումներ տածէ օսմ. կառավարութեան հանդէպ․ Ցետոյ մետրապոլիտը գացեր է մետրապոլիտարանը․ հոն նորէն բանախօսութիւն մը արտասաներ է իրեն հետեւող ժողովուրդին․ Յոյնոց երեւելիները խնդրեր են մետրապոլիտէն որ կուսակալին աղերս մը մատուցանէ, յայտարարող թէ բոլոր Յոյները հաւատարիմ հպատակներ են օսմ. կառավարութեան․ Ժողովուրդը մետրապոլիտարանէն մեկնելու պահուն «Բասիլեւսիմ չոգխալա» գոչեր է․ Հետեւեալ օրը մետրապոլիտը քանի մը երեւելիներու հետ կառավարական պալատը երթալով պատրաստուած աղերսը մատուցեր է կուսակալ Հասան Ֆէհմի փաշայի, որ գոհունակութիւն յայտնելով, ըսեր է թէ այդ աղերսը պիտի մատուցանէ ձեռնհաս պաշտօնատանց․

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Ֆրանսայի դեսպանատան գործակատարը եւ պելճիական ու հելլենական դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ․

— Ֆրանսական ու ամերիկեան դեսպանատանց գործակատարները, երէկ, տեսակցեցան արտաքին գործոց խորհրդականին հետ․

— Գերմանիոյ դեսպանը, երէկ առտու, արտաքին գործոց նախարարին ապարանքը գնաց եւ տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ․

ՓԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Միւնիր փաշա որ արձակուրդով Կ. Պոլիս կը գտնուի, երկու շաբաթէն իր պաշտօնատեղին պիտի մեկնի․

— Միւնիր փաշա, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին, պետական Խորհուրդին նախագահին եւ եպարքոսական խորհրդականին հետ․

ՔՆՆԻՉ ՄԱՐՄԻՆ. — Կարգ մը քննութեանց կատարման համար պետական Խորհուրդին վճռաբեկ ատեանին անդամ Մուսթաֆա պէյ, Այտընի ու Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգաց դատական քննիչ Դ․ Իլիա պէյ եւ կայս. Թիկնապահ դեր-գնդապետ Նէճիպ պէյ Ափրիկեան Տրիպոլիս ու Պէնկազի պիտի ղրկուին․ Ասոնք, երէկ, Բ. Դուռը երթալով Մեծ-Եպարքոսին ներկայացան եւ իրենց պաշտօնին վերաբերեալ հրահանգները ստացան․ Այդ քննիչները այսօր Ափրիկեան Տրիպոլիս կ՚ուղեւորին․

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒՆ պարտականութեանց մասին կանոնագիր մը պատրաստելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը որ Բեռայի կառավարիչ Համտի պէյի նախագահութեամբ կը գումարուէր, պաշտօնը աւարտելով պատրաստեց այդ կանոնագիրը․ Ոստիկանութեան նախարարութիւնը այդ կանոնագիրը Մեծ-Եպարքոսին պիտի մատուցանէ, վաղը քննուելու համար պետական Խորհուրդին կողմէ․

ՌՈՒՍԻՈՅ բանակին վիրաւորեալներուն համար կատարուելիք հանգանակութեան յանձնաժողովը կազմուեցաւ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Բոնաֆիտինի նախագահութեամբ․ Դեր-նախագահներն են ռուսական հնագիտական կաճառին տնօրէն Պ. Ուսբէնսքի եւ ռուսական կոմս. նաւատորմին գործակալ Պ. Պոկտան Սուկովիչ․ Քարտուղարներն են Ռուսիոյ ապահովագրական Ընկերութեան ճիւղին տնօրէն Արտաշէս էֆ. Հիւրմիւզ եւ Պ. Ժօրժ Ռասպաթօ, իսկ գանձապետ՝ Պ. Միհրան տը Սավալան Խան․ Անդամներուն մէջ կան Միքայէլ էֆ. Ցակոբեան, Զարիֆեան էֆ. եւ Պ. Պ. Սիմանով, Աստուածատուրով ու Մարքոսով․ Ասկէ զատ տիկիններն ալ յանձնաժողով մը կազմեցին ընդհանուր հիւպատոսին կնոջ՝ տիկին Բոնաֆիտինի նախագահութեամբ, ճերմակեղէններու պատրաստութեան համար․ Տիկնանց յանձնաժողովին ամէնէն մեծ նուէրը ըրած է դեսպ. Պ. Զինովիէվ․ Նուէրները ձրիաբար Օտեսա պիտի տարուին ռուսական շոգենաւերով․

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ. — Վաղը Պոլսոյ նաւահանգիստը կը ժամնէ Արկոնոթ շոգենաւը՝ 125 զբօսաշրջիկներով․ Հետեւեալ օր պիտի մեկնի դէպի Հայֆա, Եաֆա, Բօռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, Մալթա ու Մարսիլիա․

ՍՈՒԷԶ ժամանած անգլիական Քուինս Օլկա շոգենաւին մէջ չուէտցի նաւազ մը ժանտախտի նշաններով հիւանդացեր է․ որով տեղւոյն մաքրանոցը ղրկուեր է․ ուրիշ նաւազ մըն ալ նոյն մաքրանոցը ղրկուեր է․

Կ. ՊՈԼՍՈՅ կեդրոնական բանտին նոր շէնքին կառուցումը մօտերս պիտի սկսի․ ուստի հեռագրուեցաւ նահանգաց, փութով ղրկել ընդհանուր ծախքէն իրենց ինկած բաժինը․

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանատան մէջ երէկ գիշեր հացկերոյթ մը տրուեցաւ․

ՃԻՏՏԷԻՆ փետրուար 25 թուականով կը հեռագրեն թէ քանի հազար ուխտաւորներ ժամներ են նոյն քաղաքը՝ իրենց տեղերը վերադառնալու համար․ Ասոնց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է․

ՊԱՂՏԱՏԻ ՄԷՋ ՔՈԼԵՐԱ. — Երէկ առողջապահական Խորհուրդին ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ փետրուար 25ին Պաղտատի մէջ քոլերայէ մէկ դէպք ու երեք մահեր պատահեր են․

—Պաղտատի կուսակալութիւնը հեռագրած է առողջապահական Խորհուրդին թէ քաղաքին թաղապետական երեք շրջաններուն երեքական բժիշկներ յատկացուած են՝ ապահովիչ պաշտօնեաներով․ Ասոնք քոլերայէ վարակեալները պիտի դարմանեն․ Քաղաքէն դուրս տեղեր շինուած են, հոն պիտի փոխադրուին բնակիչները քրիստոնէական ու հրէական այն բազմամարդ թաղերուն, ուր քոլերա ծագած է․ Հիւանդութիւն ծագած տեղերու վարժարանները պիտի փակուին․

— Պաղտատի մէջ քոլերա երեւան ելլելուն առթիւ մաքրանոցներ պիտի շինուին հարկ եղած տեղերը․

ՊԱՍՐԱՅԻ մէջ փետրուար 25ին քոլերայէ մէկ դէպք ու երկու մահ պատահեր են․

ԾԽԱԽՈՏ. — Բավալայէն կը գրեն թէ աւստրիական շոգենաւ մը 15,000 հակ ծխախոտ առեր է՝ Ֆիումէ ու Թրիէսթէ տանելու համար․ Աւստրիական երկու առագաստանաւեր ալ մեծ քանակութեամբ ծխախոտ բարձեր են․

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ նախնական դատարանը մարտ 11ին պիտի դատէ ասպետականութենէ վտարուած Մէհմէտ Շիւքրի էֆ.ն որ քանի մը ազնուականներէ դրամ առած ըլլալու ամբաստանութեամբ դատապարտուած է․ Դատարանը նկատելով որ այդ անձին ո՛ւր գտնուիլը յայտնի չէ հրապարակաւ հրաւէր կը կարդայ անոր, որպէսզի օրը ներկայ գտնուելու, վասն զի հակառակ պարագային ի բացակայութեան պիտի դատուի․

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ տուրքերուն յաւելման յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Ելեւմտից նախարար Ղալիպ փաշայի նախագահութեամբ․ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ. ալ անդամ կարգուած ըլլալով, ներկայ գտնուեցաւ այդ նիստին․

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ. — Ցառաջիկայ երկուշաբթի, մարտ 1, տարեգլուխ 1320 թուականին, Կ. Պոլսոյ բոլոր մաքսատանց մէջ ոչխարներ պիտի զենուին, հին հաշիւները պիտի փակուին եւ նոր հաշիւներու պիտի ձեռնարկուի․

ՑՈՐԵՆ ԵՒ ԱԼԻՒՐ. — Տեղական ցորենի ու ալիւրի վրայ առեւտրական գործերը սահմանափակ են, վասն զի մեծ քանակութեամբ օտար ալիւր ժամանած եւ անցեալ շաբթուէն շատ աժան ծախուած են․ Բոսքանքիւնպոլիս այդ առթիւ կ՚ըսէ թէ տեղական ցորենի ու ալիւրի սպառումը աւելցնելու միջոցներէն մէկն ալ այն է թէ փռապաններուն պէտք է բացարձակապէս թոյլ չտալ որ պակաս հաց պատրաստեն, վասն զի օտար ալիւրները հացը աւելի շատ ուռեցնելու առաւելութիւնը ունին, որով փռապանները օտար ալիւրներու աւելի յարգ կ՚ընծայեն, հացը եթէ չափազանց ուռեցած ըլլայ, կշիռին ծանրութիւնը ծածկելու կը ծառայէ․

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ առեւտրական գործառնութիւնները բաւական ընդհատուած են․ Արմտիքներու գիները բաւական բարձրացած են, վասն զի Ռուսիա որ արտածող երկիր է, պատերազմի բռնուած է․ Եւրոպայէն կարեւոր յանձնարարութիւններ եղած են Սէլանիկի հրապարակին․ Այդ պատճառաւ ցորենի մեծ խնդրանք կայ, որով նահանգին ներսերէն մեծ քանակութեամբ արմտիք կը բերուի Սէլանիկ․ Գիները թուլցած են, բայց նորէն բարձրանալու հակամէտ են․

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Յունաց Պատրիարքարանը ու վանքը, ինչպէս մէկ քանի անգամներ ծանուցուեցաւ, նիւթական անձուկ վիճակի մէջ գտնուելուն համար, զանազան տեղեր հանգանակութեան ձեռնարկուեցան եւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանէն ալ փոխառութիւն մը կատարուեցաւ․ Յունաց վանքը տարեկան 75,000 օսմ. ոսկի կը ծախսէ թէ՛ իր, թէ՛ Պաղեստինի մէջ եւ թէ ուրիշ տեղեր ունեցած հաստատութեանց մատակարարութեանը համար․ Ասկէ առաջ հասոյթները կը բաւէին եւ նոյն իսկ կ՚աւելնային ալ, որով տարուէ տարի աւելցած գումարներով պահեստի կարեւոր դրամագլուխ մը կազմուած էր․ Վերջերս պատահած տարեկան բացերը գոցուեցան այդ դրամագլուխէն, բայց այդ գումարն ալ սպառեցաւ, որով հարկ եղաւ փոխառութիւններ կատարել․ Ասոնց գումարը հիմա կը հասնի 250 000 օսմ. ոսկիի․ Տոկոսները՝ 16,000 ոսկի, կը վճարուին հասոյթի արտասովոր աղբիւրներէ, բայց միւս կողմէ տարեկան 15,000 ոսկիի բաց մըն ալ կայ․ Աթէնքի մէջ Օտեսացի հարուստ Յոյն մը ծախքով՝ Երուսաղէմի Յունաց վանքին վերաբերեալ գրուածներ, քննասիրութիւններ եւայլն պարունակող հաւաքածոյ մը պիտի հրատարակուի՝ վաճառման հասոյթը վանքին պատկանելու պայմանով․

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ. — Երէկ գիշեր ժամ 6ին Մեծ Կղզիի Մանար թաղը հրդեհ ծագեցաւ փայտաշէն պարապ տունէ մը եւ տասնէ աւելի խոշոր ամառանոցներ այրեցան՝ Պ. Պ. Քորրիֆի Զարիֆիի եւ ուրիշներու սեպհական․ Ընդհանուր վնասը տասը հազար ոսկի կ՚ենթադրուի զոր ապահովագրական ընկերութիւններ պիտի հատուցանեն․ Այրեցաւ նաեւ Կալիբսօ օթէլը․

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Շիրքէթի 19 թիւ շոգենաւը, երէկ իրիկուն ժամ 10ու կէսին Սկիւտար երթալու համար երբ Շէմսի Փաշայի առջեւէ կ՚անցնէր, զարկաւ նաւակի մը, որուն մէջ կը գտնուէին Ալի Րիզա, Հասան, Թամա ու Քեհեն անուն անձերը․ Նաւակը խորտակուելով ամէնքն ալ ծովը ինկան․ Սկիւտարի հրամանատար Ալի Շամիլ փաշա որ նոյն պահուն նաւակով Սկիւտար կ՚երթար, արկածին վայրը փութաց եւ ամէնքն ալ ազատեց․

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Օր-Թարա գերմանահրէական Ընկերութիւնը, որ նպատակ ունի աղքատներուն օգնելու եւ դպրոց մը պահելու, դիմակաւոր եւ անդիմակ պարահանդէս մը պիտի տայ վաղը երեկոյ, Թէվֆիքիէի սրահներուն մէջ․ Այս առթիւ կարգադիր մասնախումբ մը կազմուած է, որ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ, ամէն կերպով փայլուն ընծայելու համար պարահանդէսը․ Երեք մեծ մրցանակներ պիտի տրուին լաւագոյն դիմակաւորներուն․

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ կազմակերպուած նուագահանդէսը տեղի պիտի ունենայ Մարտ 7/20ի կիրակին, Թէփէ-Պաշըի Թատրոնին մէջ, երաժշտական խնամուած յայտագրի մը համաձայն․ Սոյն ցերեկոյթին թէ՛ նիւթական եւ թէ արուեստագիտական յաջողութիւնը ապահովուած կրնանք նկատել, դատելով Կարգադիր Մասնախումբին աշխատութենէն եւ հանրութեան համակիր վերաբերումէն․ Կարգադիր Մասնախումբը կազմուած է հետեւեալ կերպով․ —

Տեարք՝ Մկրտիչ Նուրեան (Նախագահ) Կիւլլապի Կիւլպէնկեան (Գանձապետ), Ռուտոլֆ Սամիկեան (Քարտուղար), Արամ Գարամանեան, Արտաշէս Ֆնտգլեան, Աստուածատուր Հարէնց, Գրիգոր Խան Շամտոնճեան, Եղուարդ Գարակէօզեան, Իբրահիմ Իբրահիմեան, Մարգէն Ցակոբեան, Սարգիս Դիլաճեան, Վահան Լսաեան, Տիրան Կիւմիւշկերտեան, Տքդ. Մ. Ղազարոսեան,

Ս. Պատրիարքը, նախընթաց օր, ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Արիս էֆ.ի, Կայս. Պալատ գնաց․

— Թօփ-Գաբուի Ս. Նիկողայոս եկեղեցիին նորոգութիւնը 150 ոսկիի կը կարօտէր․ Այս անգամ այդ գումարին մէկ մասը Զէնար պէյ Մէրհամէթճեանի կողմէ ապահովուած ըլլալով, 70-80 ոսկիի պէտք կայ, զոր հայթայթել յանձն առած են տեղւոյն Տ. Արիստակէս քահանան եւ Թաղ. Խորհուրդը․

— Ռումէլի Հիսարի Թաղ. Խորհուրդը Ս. Պատրիարքէն խնդրած ըլլալով որ ներկայ տօնական օրերուն Ռումէլի Հիսարցիք քարոզէ զուրկ չմնան, Պատրիարքական կարգադրութեամբ, գիւղին եկեղեցին երեք կիրակի քարոզ խօսելու պաշտօն տրուեցաւ Տ. Ներսէս Ծ. վրդ. Դանիէլեանի․ Տ. Տիրայր վրդ. Մարգարեան ալ պիտի քարոզէ Ռումէլի Հիսարի եկեղեցին, առաւօտեան ժամերգութեանց միջոցին․

— Պուլկարիոյ առաջնորդական յանձնաժողովը գրած է Պատրիարքարան որ տեղւոյն հոգեւոր գործերը երեսի վրայ չմնալու համար անհրաժեշտ է որ Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպիսկ. Ասլանեանը փութացնեն մինչեւ Զատիկ․

— Պատրիարքարանէ գրուեցաւ Զարասանճագի Առաջնորդ Տ. Կորիւն վրդ.ի, որպէս զի իր վիճակին Ազնով գիւղին Տ. Արիստակէս քահանայ Տէր-Մաւրատեանը քահանայագործութենէ դադրեցնէ, քանի որ արդէն կրօն. ժողովին կողմէ այնպէս տնօրինուած էր․ Ցանձնարարուեցաւ նաեւ որ Խարբերդի Առաջնորդին հետ բանակցութեամբ, զայն ղրկեն այդ վիճակին վանքերէն մէկը, ապաշխարելու համար․

— Մուշէն Պատրիարքարան գրուած գիր մը տեղւոյն աղէկանց որբանոցը կարօտ վիճակի մը մէջ կը ներկայացնէ, որովհետեւ ոչ միայն պարտքերը երթալով կը շատնան, այլ եւ առօրեայ ապրուստն ալ հոգալու համար դրամ կը պակսի․ Հետեւաբար խնդրեր են որ յետնեալ ամսականները շուտով ղրկուին․ Այստեղ, գիտնել կը տրուի սակայն թէ Պատրիարքարանը ամսէ ամիս բոլոր գաւառ․ նպաստընկալ վարժարաններու ամսականները կանոնաւորապէս ղրկած է ու կը ղրկէ․

— Վերջերս Նիղտէ (Գոնիայի նահանգին մէջ) այցելող ազգային մը, գիտեր է որ այդ կողմերը գտնուած 10-20 տուն բողոքականներու թելադրութեամբ, Հայ Եկեղեցւոյ անդամներ դժխաւորաբար ամուսնութեան տարիներու մէջ բողոքական քարոզիչին կը դիմեն եւ դիւրութիւն կը գտնեն․ Տեղացի ազգային մը իր ընտանիքին հետ ամուսնանալու համար մինչեւ Ագսարայ կ՚երթայ, եւ հոն գտնուող Պ. Գէորգ անուն քարոզիչի մը միջոցաւ կ՚ամուսնանայ․ Այդ քարոզիչը Նիղտէի եւ Ագսարայի մէջ այս կարգի ամուսնութիւններ կը կատարէ եղեր, ուրկէ կ՚օգտուին անոնք որ կամ ազգականութեան պատճառաւ եւ կամ եկեղեցւոյ տուրքը չվճարելու համար փախուստի միջոցներ կը փնտռեն․ Նիղտէի հայ ժողովրդեան հոգեւոր վիճակին օգնելով, վարժարանին եւ եկեղեցւոյն համար տարեկան 120 ոսկի կը ծախսուի, այս գումարին գրեթէ ամբողջութիւնը հոգացուելով ժողովրդեան նուիրատուութեամբ եւ նպաստներով․ Ի նպաստ վարժարաններու հաստատուած գորգի գործարանը ունի 50 թէզկեահ եւ 70-80 գործաւոր կ՚աշխատին․

— Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցի հանգուցեալ ժառանին վրայ Աղնաւորեան Կարապետ էֆ. ի ծախքով կառուցանելի սենեակներուն շինութիւնը արդէն սկսած է եղեր եւ փութով առաջ կը տարուի․

— Իզմիրի Ուսումն. Խորհուրդի երեք անդամներուն վրայ աւելցեր է նաեւ Տքդ. Ստեփան էֆ. Թէրզեան․

ՄԱՍԻՍ Գրական շաբաթաթերթի վաղուան թիւը հրապարակ կ՚ելլէ այս բովանդակութեամբ․

Նուագ-հանդէսի հօբնեակը (Ալբագրական) Տ. Ա.․— Անառակը (Կրօնային քերթուած) ԵՂԻՇԷ ԵՊԻՍԿ. ԴՈՒՐԵԱՆ․— Հարիւր Ամերիկացի երիտասարդներու կարծիքը ամուսնութեան մասին. ՍԻԲԻԼԼԱ․— Փիզին (Քերթուած ԼԷՔՈՆՏ ՏԸ ԼԻԼԻ) գրաբար Թարգմ. ՏԻԳՐԱՆ ԵԼԳԵՆՃԵԱՆ․— Կես Բժշկական. Ծաղիկ եւ պատուաստ. ՏՈՔԹ. ՅՈՎՍ. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ․— Պոլսեցիոյ ամուսնութիւնները. Սարգիս ազային Նշանտուքը (Վէպ) Շ. ՇԱՒԱՐՇ․— Նորերու բաժինը. Մայրամուտ. Ա. Բ. ԲԷՋՃԵԱՆ. Դիմէն. Ֆ.— Քաղաքական աւետարան.— Խմբագրական Նորեր․

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 մարտ. — Տէյլի Թէլէկրաֆ կը ծանուցանէ թէ ճափոնական զօրախումբ մը, Եալուէն անդին յառաջանալու ձեռնարկած ըլլալով, արդէն գրաւեր է Ֆէնկ-Հուանկ-Չէնը եւ հիմա դէպ ի Նիու-Չուանկ կը քալէ եւ կը գտնուի նոյն քաղաքէն եօթնասուն ժամ հեռուն․

— Երեսուներինգ հազար Ռուսեր համախմբուած են Լիաօ-Եանկի եւ Հայ-Չէնկի մէջ, ուր ճակատամարտ մը մօտալուտ է․ Արդէն մէկ քանի փոքր ընդհարումներ ալ կատարուեր են՝ Ռուսերուն աննպաստ կերպով․

— Թօքիոյէն կը հեռագրեն Ռոյթէրի թէ փետրուար 24ին, երբ Ճափոնները կը փորձէին պաշարել Բօրթ-Արթուրը, ռուսական թորփիլահալածներ ականներու դպեր ու ընկղմեր են․ Հեռագիրը կը յաւելու թէ ռուսական տասներեք նաւերէ ութը անկարող են պատերազմելու․ Միայն Բօրթ-Արթուրի մարտկոցներէն երեքը լաւ վիճակի մէջ են․ Ռուսերը երկու հազար զինուոր ունին Բօրթ-Արթուրի մէջ․

ՊԷՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Նիու-Չուանկէն Ռոյթէրի ուղղուած այն հեռագիրը թէ Ռուսերը Լաօ-Եանկի եւ Հայ-Չէնկի գիծին վրայ կը քաշուին, անհիմն է․ Ռուսիոյ աննպաստ շրջաններէն հրապարակ հանուած է․

— Վլատիվոսթոքի սպայակոյտի պետը կը հերքէ Ռոյթէրի տուած այն լուրը թէ նաւային ճակատամարտ մը կատարուած ըլլայ Վլատիվոսթոքի մօտ, ռուսական եւ ճափոնական նաւատորմիղներու միջեւ․

ԼՈՆՏՈՆ. — Բօրթ-Արթուրէն առնուած լուրերու նայելով Ճափոնները նորէն ռմբակոծեր են ամրոցները․ Ռմբակոծութիւնը տեւեր է կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ․

— Թօքիոյէն կը հեռագրեն Ռոյթէրի թէ հեծեալ ռուսական եւ ճափոնական հետազօտիչներ, երէկ, ընդհարում մը ունեցեր են Բինկ-Եանկի հիւսիսային կողմը․ Ռուսերը քաշուեր են հրացանաձգութենէ մը ետքը․ Երկու կողմէն ալ կորուստ չկայ․

ԲԷՇԹԱ. — Երեսփ. Ժողովին մէջ խափանարար կուսակցութեան պետերը յայտարարեցին թէ պիտի չդիմադրեն զինուորագրութեան նոր օրէնքին քուէարկութեանը․ Թիցա կոմսը ատոր վրայ յայտարարեց թէ ինք ալ հոն պիտի առնէ Երեսփ. Ժողովին կանոնագիրը փոխելու առաջարկութիւնը (Մեծ խրախուսում)․ Նիստը դադրեցաւ․ Զինուորագրութեան նոր օրէնքը վաղուան նիստին օրակարգին մէջ պիտի դրուի նորէն․

ՎԻԷՆՆԱ. — Երեսփ. Ժողովին գրեթէ ամբողջ նիստը գրաւեց հարցապնդմանց ընթերցումը․

— Այս առտու երկրաշարժ, ցնցումներ զգացուեցան Բոլայի, Կրախսքայի, Լայպախի, Քլակէնֆուրթի, Գրացի, Մէրանի, Թրիէսթէի, Ֆիումէի մէջ, ինչպէս նաեւ վերին Իտալիոյ զանազան տեղերը․

ԱԼԺԻ. — Երէկ իրիկուն ֆրանսական Ասա յածանաւակը երբ Մայրագոյն Արեւելք երթալու համար ճամբայ կ՚ելլէր, Թիւլոնի անցքէն անցնելու ատեն կաթսաներէն մէկը պայթեցաւ․ չորս հոգի ծանրապէս վիրաւորուեցան․ Ասա պարտաւորուեցաւ վերադառնալ․

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Պ. Բեզրոնեէվիչ որ ամբաստանուած էր 53,808 ֆր. խորտակուած ըլլալուն համար՝ սերպ բարերար Վէլիմիր Թէոտորովիչի կողմէ Պետութեան կտակուած գումարէն, դատապարտուեցաւ երկու տարուան բանտարկութեան, մէկ տարի քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու եւ 46,000 ֆր.ի վնասի հատուցում մը վճարելու․

— Պուքրէշի սերպ դեսպանատան նախկին քարտուղար Վիժիլով Իվքովիչ որ 42,000 ֆր. խորտակած ըլլալուն համար ամբաստանուած է, չի գիտցուիր թէ ո՛ւր կը գտնուի․

— Այն ամբաստանութիւնը թէ Նախկին Նախարարապետ Վէլիմիր Թէոտորովիչ նոյն ժառանգութենէն 98,000 ֆր. խորտակած է, անհիմն հռչակուեցաւ, որով վճռաբեկ ատեանը մերժեց զայն․

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 10 մարտ.—Անգլիական լրագիրները կը ծանուցանեն թէ ճափոնական նաւատորմը յարձակումներ կատարեր է Թա-Լիէն-Ուանի, Բօրթ-Արթուրի եւ Վլատիվոսթոքի դէմ եւ թէ Ռուսերը ծանր վնասներ կրեր են․

ՓԱՐԻԶ.—Որ եւ է հեռագիր չհաստատեց անգլիական լրագիրներուն տեղեկութիւնները․ միակ ստոյգ լուրը այն է թէ ճափոնական նաւատորմը նորէն երեւցեր է Բօրթ-Արթուրի բացերը, բայց բուռն փոթորիկի մը հետեւանքով պարտաւորուեր է ետ քաշուիլ․

ՊԷՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ալեքսիէվ ծովակալը կը հեռագրէ թէ Ռէթվիզանի զրահաւորը բոլորովին նորոգուած ու խրած տեղէն հանուած է․

—Պորիս Վլատիմիրովիչ մեծ դուքսը Բուրբաթքին զօրավարին հետ Մայրագոյն Արեւելք պիտի երթայ․ Շաբաթ օրը ճամբայ պիտի ելլէ․

ՓԱՐԻԶ.—Ծովային Նախարարութեան կցորդ Մարթէն լիւտնապետը որ իբրեւ լրտես ձերբակալուած էր, արձակուեցաւ, վասն զի անմեղութիւնը հաստատուեցաւ․

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 26 Փետրուար

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	86	09
Ամէնէն բարձր գին	»	86	23
Ամէնէն վար գին	»	86	01
Ռումէլիի Երկաթուղի զոգ.	Ֆր.	112	75
Ամէնէն բարձր գին	»	112	87
Ամէնէն վար գին	»	112	50

ԲԱՑՈՒՄ 27 Փետրուար

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	86	07
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	112	—
Շիրքէթի Խայրիէ		80	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		439	—
Տէրքոս		251	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	65
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	85
» Ժուիսանս		1	50
» պարտաթուղթ		480	—
Թիւնէլ Կ. Պոլսոյ		505	—
Թրանսվալ		85	—
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն Ա		281	—
» » » Բ		268	—
Լ. վրբով		57	50
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		19	95
» պարտաթուղթ		522	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Մարտ

Անգլիական Քօնսոլիտէ	89	69
Միացեալ պարտք բաց.	77	87
Միացեալ պարտք զոգ.	77	63
Օսմանեան Պանքա	11	87
Ռուսական 1890	92	90
Հելլենական 5 %	39	—
» Մոնոբոլ	41	—
Պուլկարական 1888	87	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	103	—
Տօմինիալ	103	—
Թրանսվալ	2	31
Այտընի երկաթուղի	14	25
Ծոփանակագիր	35	26 ¼

ՓԱՐԻԶ, 10 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		95	77
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	79	25
Միացեալ պարտաթուղթ զոգ.	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	548	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	112	50
Օսմ. մաքսատուն	»	—	—
Օսմ. Ռէժի	»	340	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	483	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1086	—
Իտալական Ռանթ	»	99	95
Սպանիական արտաքին	»	79	17
Թրանսվալ	»	84	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
[illegible]	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 10 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240	30
Ռումէլիի երկաթուղի	»	131	50
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԷՌԼԻՆ, 10 Մարտ

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	76	50
Ռումէլիի երկաթուղի	»	120	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	101	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	280

ՊՐԻՒՍԷԼ, 10 Մարտ

Միացեալ պարտք	78	25
Ռումէլիի երկաթուղի	114	—

AMER PICON
PHILIPPEVILLE
G. PICON
AMER PICON

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆ
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆԸ, ամէնէն շատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ տունկերով․ Իր կազդուրիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը․ Առտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած ատեն՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ՚ունենայ․ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս սպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ առողջ կը մնայ․

Ծանօթ. — Անխիղճ հարդիկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալնուն Ամէր Բիքոն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել, որպէս զի կեղծերը չառնեն․ պէտք է պահանջել որ շիշերը Իւնիոն տէ Ֆապրիքանի դրոշմ կրեն․

Միակ Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ, Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ․

Պ. Պ.

Բ. Պոնամի		Ղալաթիա
Ա. Ռիլլիա		»
Լէօնտիս Գոօբէաթիս		Ղալ. եւ Բեր
Խօզափօ Սիւսօնէ		»
Բարատօպուլօ եւ Մէլէթիատէս		»
Ժ. Սթավրօպուլօ		»
Բոթթարի եղբարք		»
Վէնսան Պոսապեան	(դեղավ.)	Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Բեքզիմ	»	»
Տ. Մէզիքի որդի եւ Ընկ.	»	»
Մ. Մէզիքի	»	»
Թ. Լինօ	»	»
Պ. Սէֆէրեան	»	»
Ժ. Վօնթիգիանօս եւ Ընկ.	»	»
Էմիլ Լանընեան		Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբ. եւ Ընկ.		»

Թ. Սուրէնեան Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա
Պոն մարշէ Բերա
Եւն. Եւն. Եւն. 11—25

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ միւպայաա օլունաճագ փուրնիէ էքմէքի ըսբարմաչէյէ մօմըն մահը հալ բուլունուն իւչիւնճիւ չէհարշէնպէհ կիւնի իհալէի էվվէլիէսի իճրա գըլընաճաղընտան իթթա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլի միւսթաճըլէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհաեէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւլքիւրիյէհանէ կէլմէլէրի իլան օլունուր․

Ֆի 25 չուպաթ սընէ 319 1—3

⁂

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ միւպայաա օլունաճագ գըրգ սէքիզ պին էթ․ միքտարը գըյէ Մուտուլ վէ Այվալըգ սապօնընըն միւնագասասընտա պայլօնլըղըն վէ եէրմի պին գըյէ գանտիլ իւէ թավուգ վէ եէչիլչէյին մօրթըն պիրինճի բաղար էրթէսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիէսի իճրա գըլընաճաղընտան իթթա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլի միւսթաճըլէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհաեէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւլքիւրիյէհանէ կէլմէլէրի․ 3—3

Ֆի 23 չուպաթ 319

ԻԼԱՆ

Իֆթիրաթիօս Բինաքինաի Բօրնարօս իլէ զէվճէսի Բօրալիա ղըմմէթլէրինտէ իքինճի մահքէմէի թիճարէթ իլամըյէ մահքիւմունպիհ մաթլուպը օլան միպլաղը թէհվիլ էթմէսի ղամինընտա մահճուզ վէ Ֆիրուզաղա մահալլէսինտէ վագի պուլուննան ճէվիզ-աղաճ սօգաղընտա ․․․ [illegible] ․․․ միւզաէտէյէ վազ օլունմուշ օլմաղլա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի պէրապէր լէտտէ յէտտի կիւն միւտտէթ զարֆընտա իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի լիւզումու իլան օլունուր․

Ֆի 25 չուպաթ 319

ՅՕԴԱՑԱՒ ԵՒ ՅՕԴԱՏԱՊ

Ցօղատապային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, մէջքի ցաւ, կոնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՕՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Դավաֆեան խան թիւ 5։

ԱՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԿՕՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համալսարանի տարրաբաններէն

Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՕՏԻՆԱՅԻկողմէ

Կը գտնուի նաեւ Վիէննայի Դատապեան էֆ.ի դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարաններըն։

Գաւառները երբէք չիյէն պակաս չի ղրկուիր

Գաւառներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուշազ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Այս Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի տոկերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկաց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցման գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալը Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Դավաֆեան խան, թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ
Պոլիս Պառնաքան խան

Լ'ԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընդ.
76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիյէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քրէտի Լիոնէ։

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
36—104

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորութեան դրամագլուխ՝ ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եւ անոնց փոխատուութիւնները՝ ֆր. 34,000,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի. որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանին բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրեալներուն վճարուած շահաբաժիններու գումարը ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ապահովագրական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած ի [illegible] աւելի [illegible] պայմանադրութիւններն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է [illegible] փոխատուութեան, մահուան [illegible] եւ մինչեւ իսկ պատերազմի առթիւ։ Տնտեսական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրին հարկին առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները դառ դառ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ ի [illegible] վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու [illegible], յետագայ ապահովագրերը 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարիէն ընդհ. յետոյ [illegible] չկայ։ Ապահովագրութեան երկրագնդին, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցին մը համար. [illegible] ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը [illegible] առանց [illegible] [illegible] առնելու. անվճար [illegible] ապահովագրեալները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր [illegible] այն [illegible] մէջ [illegible] պայմաններուն աւելին աւելի [illegible]։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս Հալէպ խան

Վալիտէ փողոց, Վէթեսիս խան
Ղալաթիա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 Մէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի Ճամի Հասփաղար փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօյե
Մահմուտ Փաշա, Զարշըլը խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՊԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՊԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ԲՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսադլանդիքէ ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Փ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բասած Բախճէճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճանչցուած եւ կարեւոր անձի մը, որ կ'ուզէ գործակալ ըլլալ անձնապէս։

Պիտի պահէք ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մաքուր բրնձափոշի

La VELOUTINE

ապրանքին [illegible]

ձեռ. 534

CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐԻ ՊԱՏՈՒԱՍՏԱՆ ՀԱՍՑԱԲԱՐԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING ie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց առաւելութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ նշանադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Զարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8/20ի Կայս. Իրատէով Թողեալ Հասոյթք

ԺԲ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ-ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1904

ՏՈՒՐՔԵՐ	ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ Դաւառային վարչութեան ծախերը զեղչելէ ետք: 1904 Յունուարի հասոյթներ Օսմ. ոսկի	1903 Յուն.-ի հասոյթներ Օսմ. ոսկի	Գումար 1904 Յուն. 31է Օսմ. ոսկի	Գումար 1903 Յուն. 31է Օսմ. ոսկի
Վեց անուղղակի Տուրք: Ծխախոտ (յետամնացներ) Աղ				
Դրոշմաթուղթ	83,378 66	71,389 89	494,174 79	475,558 14
Ոգելից ըմպելիք				
Ձկնարան				
Մետաքս				
Ծխախոտ: Հասոյթք Ռէժիէն	—	—	375,000 —	(1)435,956 34
Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն	0 31	—	18,866 31	46,9[illegible]0 25
Ծխախոտ (մենաշնորհ) Ռէժիի շահուց մասնակցութ.	—	—	—	—
Զանազան հասույթներ: Յաւելուած Կիպրոսի հասութից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	—	—	—	(2) 51,298 —
Արեւ. Րումէլիի տրկն. հարկէն	—	—	38,006 58	(3)312 0[illegible]9 22
Թէսալիքի տուրք, Մաքսատունէս փնինգ. վճրլի.	—	—	—	(2) 25,000 —
Սերպիոյ, Պարատաղի, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	—	—	—	—
Համագումար	83,378 97	71,389 89	926,047 71	1,376,841 95
ԳՈՒՄԱՐ ԼԻ				
Նախորդ ամսուան վերջը				
Նախորդ տարեշրջանի վերջը				
Ընդհ. համագումար				

	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
1890 ապրիլ 18/30ի պայմանագրով նախատեսուած 4% պարտամուրհակներու առ հաշիւ վճարուած գումարներ։	—	—
Քոնսոլիտէ պարտքին եւ Արեւելեան երկաթուղիներու պարտամուրհակներուն տոկսին, հմր. եւր. եւ Կ.Պոլիս վճարուած գումարն։	69,696 —	45,9[illegible]6 —
Կեդր. Վարչութեան ծախք։	98,222 53	331,438 95
Օսմ. Կայս. Պանքան եւ Հանրային Պարտքի կեդր. սնտուկը պահուած գումարներ։	73,833 48	78,[illegible]26 [illegible]1
	684,295 70	921,41[illegible] 69
	926,047 71	1,376,841 95

Գումարներ որոնք 1903ի առաջին վեցամսեային հաշիւներուն մէջ անցուած են, ամիսներու միացման առթիւ, ի՛նչ որ կը բացատրէ երկու վեցամսեաներու ունեցած տարբերութիւնը՝ արդիւնքի տեսակէտով։

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին
Խորհրդական-Պատուիրակ
Շ. ԹԷՍԹԱ

Նախագահ
Լ. ՊԷՌԺԷ
Կ. Պոլիս, 24/8 Մարտ 1904

---

(1) Մէջը ըլլալով Ռէժիի շահերուն 60,956.34 օսմ. ոսկին։

(2) Փոխանակագիրներ՝ մաքսատան վրայ, օսմ. ոսկի 76,298։

(3) Գումար, որ կը ներկայացնէ 27 յետնեալ ամսական վճարումներ, գանձուած 1902 դեկտեմբերին, 12,668.86 ոսկի ամսավճարով, մինչ 1903 միեւնոյն շրջանի ցոյց տուած գումարը կը վերաբերի սեպտեմբեր, հոկտեմբեր եւ նոյեմբեր ամսականներուն։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի և Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Ֆօծօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Ֆօնկօ	2906	Գրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Ֆարզօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Սիբիօ	1735
Արիոսթօ	2274	Ֆիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Ֆօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Գորոտինօ	1264	Ֆուրօ	2333	Հօրատիօ	3600	Մոնթէվիտէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Ֆրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրինօ	841	Ֆինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էրրօ	2464	Իտալօ	5540	Օթելօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	437
Դալիթսօ	1337	Էրատօ	1841	Քոլպինօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	934	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտ	1823	Քօզէնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիբալօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րօմէօ	2229	Վօլթուրնօ	2896
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէրանտօ	2272	Րինալտօ	1683	Եէտօ	1850
Գիրօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1648	Րօլլօ	1813	Զէրօ	1500
Գոլորատօ	4235	Կիզանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է.
Հօրէսիօ շոգենաւը, Նաւապետ Քրօֆթ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Քլարօ շոգենաւը, ամսոյս 15ին,
Սիբիօ շոգենաւը, « 22ին
Միքատօ շոգենաւը, » 29ին,
Ալէքթօ շոգենաւը, ապրիլ 12ին,
Դիմել առ գործակալս Ճ. ՀԻԼՑ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա

377

COMP. RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerc

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յուլիս
Գշ. 24/8 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բօռդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 26/10 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 28/12 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ. Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 29/23 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Փոլկազ, Վառնա, Օտէսա ժամը 3ին յետ միջօրէի,

ՇՈԳԵՆԱՒ ԱԳԱՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼ ԵՒ ՀԱՒՐ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄԸ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ
Մարտ 14ին Մինկրէլի. Սեւ Ծովն։
« 16ին Հէնօ Անմիրօլն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մարտ 15 Մինկրէլի, [illegible]

Ա. կարգ	Բարիզի	համար	200	ֆր.
»	»	Մարսիլիոյ	» 160	»
Բ.	»	Բարիզի	» 150	»
»	»	Մարսիլիա	» 120	»

[illegible]
[illegible] Գ. ՌԸՕՖՆ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվէրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քամպանիա	4841
Լուքանիա	12950	Պէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Քանիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Փերսիա	2936
Իւմպրիա	8128	Սէրվիա	2033
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3352
Սէրվիա	7392	Սիտոնս	2181
Օւրանիա	7269	Տէլֆաս:ըն	16 1

Դիմել առ
ԺՈԼԻ Ա. ՍԻՒՃԷՐ
Joly et Seager
Մեյմէնէթ խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա [illegible] 251

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրբուլի Պոլսոյ, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող տողեր

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամսէս	3000	Թեպա	2500
Անուպա	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քէանեբաւ	3000	Բէրա	2250
Մարաա	3000	Սեֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կառնաք	1500
Մարքոթիս	2500	Կիւլէմ	1500

Դիմել առ Վ. ՈՒԻԹԱԼ և Ընկ.
Ուինթըլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և Ընկ.
191 31 Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ